

Ingyen

Ingyen

MAGYAR HÍETŐ

ÁRA 6 FILLER

Szerkesztőség és kiadónivalai:
Budapest, V, Vilmos császár-ut 34.

Szerkeszti: LEVAI JENŐ

Telefonszám:
283-62

Przemysli vár titkai

EGY VÁRTÜZÉR NAPLÓJA

IRJA LEVAI JENŐ

Ezerkilencszáztizennégy évaszán egy kis egyenruhás csoport máskál a Torbole-Nágó feletti magaslatokon. A Garda-tónak Rivától Szirmionéig terjedő része csodálatuk tárgya. Vágyódva mutogatnak át arra az oldalra: számukra elérhetetlen terület — olasz föld az. Ők pedig osztrák-magyarok. Nem osztrákok és nem magyarok. Pontosan osztrák-magyarok: közös hadseregbeli katonák. K. und K...

Nemzetiségre viszont: magyarok, osztrák-németek, horvátok, magyar-tótok, csehek, lengyelek, olaszok, szlovének, rutének és Isten tudja még micsodák. Egyszóval: K. und K....

Az uniformis rajtuk egyforma: mind K. und K. — vártüzérek. Önkéntesek. Az I. számú Kaiser-brigád észtiiskolás tüzerönkéntesei. Tanulmányuton vannak.

Az egész K. und K. monarchia civil-népe, — mondjuk csak az akkor divatos, szép katonás kifejezéssel: *civilbagázsa*, — nem is sejti, mit keresnek erefelé, 1914 májusában a Kaiser-brigád tüzerönkéntesei?

Titkokat keresnek, jobban mondva azokat mutogatják nekik. Titkokat? Igen, hadseregünk magas vezetősége úgy vélte, hogy titkokat mutogathat a néhány *«gutgesinnt»* tüzerönkéntesnek, a jövő K. und K. tüzerőtisztjeinek.

Titkokat, amelyekről de hamar kiderült, hogy csak azok előtt voltak titkok, akiket nem érdekelt a dolog. Ekkor azonban még senki sem tudta ezt és *lopva* vittek bennünket nézegetni Riva erődjeit és hegyszakadékba épített szikratávíró állomását, a Garda-tó partján pionirokkal és szaporókkal hegyoldalba vágott isteni szép sziklaút gépfegyvervédezt alagutjait, a Lago di Ledro és a többi olasz határmenti tó melletti erődök sziklába vésett, páncélkupolás, legmodernebb sülyesztett páncél-ágyus, villanyfényező hadászati remekeit...

Éjjeli fényezőros gyakorlat a Lago di Loppio partján... S végül mindennek befejezőképpen a sugva közölt ígért:

«A tisztvi vizsga után utazás Przemyslbe. Ez itt mind semmi! Ami ott van! Elvégre ez itt csak egy kis védekezés a hármasszövetségi barát: Olaszország ellen. Ez csak hőtzendorfi Conrad mokacs katonásdi játéka. Ott, Przemyslben, ott van mit nézni. Ahogy mi ott berendezkedtünk az oroszok ellen...»

S 1914 augusztusában Károlynak, a fiatal trónörökösnek ordítja tele torokból a „*Gewehrheraus*”-ot és fujja inaszakadtából a „*Generalmarsch*”-ot a gu-bacsiuti tüzerkaszárnya őrsége. Éppen jön vissza a harci létszámra emelt és „*háborus vágytól izzó*” nemes Edler von Kollarz-ezred. Már a vagonokban ülünk ócska ágyuinkkal, a 24 centiméteres mozsarakkal, hogy a szerb harcszintérre menjünk, amikor jön a Befehl:

«Kehrt Euch! Kivágónirozás! Vissza a kaszárnyába! Háboru az oroszokkal! Jön a trónörökös.»

S jött a mosolygó főherceg. Valamennyiünkhöz volt egy jó szava.

A nagy iparkodásban, hogy mindenkitől valami mást kérdezzen, azután az egyik önkéntesnek csak odaveti:

„Ugy-e maga katoná?”
Aztán szivből kacag az elszóláson és vele az egész ezred.

Aznap már kiosztották a tisztek között az új térképeket. Előbb beszédtek Nis, Kragujevac, Belgrad és a többi szerb erősség leghitelesebb rajzát, s megkaptuk az újakat: Ivangorod, Luck, Brest-Litovsk stb., egyszóval a legtöbb orosz vár legpontosabb és leg részletesebb katonai rajzát. A mieinket nem. Minek? Ugyis csak előre mehetünk: várakat ostromolni gyors egymásutánban. Mondottuk: K. und K....

Kicsit ijesztő volt látni, hogy milyen precizen ismerjük mi az orosz várakat. *Hátha a mieinket is ilyen jól ismerik az oroszok?* Elhessegetjük a gondolatot: Eh az nem lehet. Csak egy hadsereg lehet olyan ügyes, a — K. und K....

1915 március 22-én égettük el ezeket az orosz térképeket: nehogy visszajussanak eredeti gazdáik birtokába. 1915 március 22-én, amikor átadtuk Przemysl várát. Az oroszoknak! Átadtuk! Hogy miért, arról szólnak majd feljegyzéseim...

Przemysl, a russzofil város

Istálló a Szán partján. Így kezdődött számomra tulajdonképpen a világháboru. Augusztus legelején, amikor még diadalmamor közben bucsuztatták mindenütt a felvonuló katonaságot, vitt bennünket a *«6 ló és 40 ember»*-hez címzett szállítóeszköz Galiciába. Przemysl volt a megálló. Az ideiglenes: innen meggyünk nehéz mozsarainkkal Ivangorod, Luck és a többi orosz vár ostromára. Dehogy — bevételére. Másképen nem is lehetett. Przemysl, az csak — pihenőhely. S temető, örök pihenő lett legtöbbünk számára....

A város — mert várról egyelőre még szó sem lehetett — a kapkodás és felkészületlenség szomorú képét mutatta. Az évtizedek óta eljátszott vezérkari felvonulási tervek mind úgy készültek, hogy mi fogjuk megtámadni az oroszokat saját hazájukban. Határakon túl a mi huszáraink — akkor még ott tartottak — fogják nyugtalanítani őket, és így hadseregünknek kényelmes felvonulási lehetőségei lesznek. S a valóság: rémhír-rémhír után. Az oroszok, a kozákok már mélyen bennjárnak Galiciában. Lemberget fenyegetik, lázasan kell készülni Przemysl védelmére....

Przemysl, ez a titokzatos russzofil-város, a Szán folyó két partján még ekkor nem mutatta meg igazi ábrázatát. A lakosság legnagyobb része nem is gondolt — *sajnos* — menekülésre. A hadsereg felvonulása nagyszerű üzleti lehetőségeket rejtett magában. Senki sem akarta ezeket elmulasztani.

Mindenekelőtt a hadbavonult hadsereg tisztjei telve voltak pénzzel, s ugyancsak nem takarékoskodtak. Minden przemysli család *szobaurat* kapott ez időben. Rekvirálták ugyan a lakást a tisztek részére, de önként is szívesen adták: *nem ment ingyenbe*. A legénység elhelyezése már sokkal nehezebb volt. Az erre a célra alkalmas kaszárnyák, iskolák, középületek és barakok csakhamar teljesen megteltek. A gyengén kiépített galíciai vasutvonalak *sehogy sem bírták* a

felvonuló katonaság lázas tempójú szállítását, minden megrekedt, összetorlódott. Vagónhiány is mutatkozott rögtön az elején, a komisz galíciai utakról nem is szólvá. *Mintha csak minderre senki sem gondolt volna a háboru kitöréséig...*

A császár és királyi 6-os vártüzéreknek, a büszke Kaiser-brigád tagjainak egy istálló jutott a Szán folyó partján. Nem egy használatlan istállóépület, dehogy, — amint a napiparancs mondta, — egy *«egészséges illatú»* lóistálló. A legénység fele így sem jutott fedél alá.

Egy hét alatt teljes volt a zürzavar. De nemcsak az elhelyezésben. A vár felépítésében is. A vár ugyanis — rossz szójátékkal, de találoán: még arra *várt*, hogy elkészítsék...

Néhány szilárd, páncélos betonerődön kívül nem volt itt semmi készen. A vár még sem emiatt esett el — ezt sietünk előrebocsátani — de ez nem a magas hadvezetőség érdeme, hanem egyrészt a magyar hősiességé, másrészt az oroszok rossz taktikájáé.

Az abessziniai ágyupark

... Hallo, hier Artillerie-Beobachter Nr. 29.
... Hallo, hier Festungskommando, Generalstabschef, Oberstleutnant Hubert.
... Befehlen Herr Oberstleutnant?
... Der Herr Festungskommandant, Exzellenz Kusmanek wünscht mit Ihnen persönlich zu sprechen...

De sokszor is kellett ezt a megtisztelő bevezetést végighallgatnom Przemysl várának hosszuranyult ostroma alatt...

A 29-es tüzérségi megfigyelő állomás vezetőjeként — mellékfoglalkozás mozgóüteg-parancsnokság — hét hónapot töltöttem el egy 12-szeres és egy 15-szörös nagyítás Zeiss-távcső néma társaságában. A vár ostromának megkezdésekor 0 jelzéssel láttam át a távcsöveken, a vár átadásakor a 6-os rovatkára kellett már állítani e modern eszközöket. Hat dioptriát romlottak szemeim azért, hogy sokezer hős honvéd véres mártír-halált halhasson...

A tüzérségi megfigyelő csak kevés esetben figyelt meg ugyanis tüzérséget. Hét hónapon keresztül, leváltás nélkül, szinte éjjel-nappal fontosabb teendője volt: *az ellenséges felvonulás szemmel tartása*.

A kis homok-erőd, a Werk VI/A egyik keleti kiszögellésében állott a megfigyelő magaberenndezte *«laboratóriuma»*. Egy kis fedezék *«gránátmentes»*. Homokbavájva, tetejére jó naivul egy vékony, egy mm, vastag bádoglep, rajta föld s fű: *«bonnet»*, ahogy katonai nyelven hívták. A kiugró elején három oldalra nyíló, spárgára járó bádogletakarókkal — saját találmány — ez minden...

Háromlábú állványokon állanak benne a műszerek. S egy gyenge térkép. Ivangorod, Luck, Brest-Litovsk — mint mondottuk — egész pontos részleteivel a felvonuláshoz már kezünkbe került, Przemysl és környéke nem. Az nyilván *«hadászati titok»* volt. Előttünk! A vár átadásánál a bevonuló oroszok tábori tasakjában mindenütt ott volt a legpontosabb, leg részletesebb vár-térkép. *Redl ezredes egyik bűne...*

Ez a csendben dolgozó tüzérségi megfigyelő közvetlen vonalat kapott a várparancsnoksághoz és éjjelnappal ontotta megfigyelései tömegét. A hatalmas Zeiss-távcsövek szeme elé hozták az orosz csapatok legfőbb Nizankovice — Stary Sambor — Sanok-felé irányuló felvonulási vonalát. S ha a kis tüzér-zászlós jelentette:

„auf der Linie zu Sanok marschieren feindliche Kolonnen, Infanterie, Artillerie und Train seit 24 Stunden . . .“

megindult a nagy tanácskozás mélyen a város belsőjében Kusmanek Herrmann tábornok és hűséges vezérkari munkatársai között. S csakhamar megjelent a hadparancs:

„Az ellenség nagy erőket von el a vár körzetéből. Felvonulás Sanok felé a kárpáti hadsereg támogatására. A vár főtartaléka kirohanást intéz az elvonuló ellenes haderők lekötésére a Pod-Mazurami és Helicha irányában . . .“

S másnap a derék honvédek — a vár főtartaléka — Tamássy Árpád tábornok 23. hadosztálya kirohant. Oroszlánként verekedett 1—2 napig a vár környékén, elszenvetve súlyos veszteségeit s csak akkor tért vissza hadállásába, ha a 29-es tüzérségi megfigyelő jelentette:

„Feind zieht seine Truppen zurück, Aufmarsch hört auf, Truppen kehren zurück . . .“

S a hős honvédek újból pihenőre térhettek. A legközelebbi alkalomig . . .

„Kusmanek megtette kötelességét.“

A látszólag tunya életet élő, körülzárt Przemysl vára elhárított újból egy fenyegető nyomást a nehéz helyzetben vergődő kárpáti hadsereg feje felől. Mert csak ez volt Przemysl várának rendeltetése . . .

Egy ilyen kirohanásnál történt. Megszólalt a telefon:

„Az isten szent szerelméért. Bennünket lőttök . . .“

A vartüzérség saját kirohanó gyalogságát vette tűz alá. Igen, sajnos, nem is egy esetben:

„Eigenes Feuer im Rücken . . .“

De sokszor csendült fel ez a panasz. És erről nem tehetett senki. Senki? Lipót Salvátor főherceg, a monarchia tüzérségi főfelügyelője — ugyanaz, aki most szerencsétlenül járt Bécs utcáin — másképpen vélekedett erről a témáról.

1914 november elsején Károly — akkor még trónörökös — kíséretében Lipót Salvátor is inspicáló körutat tett a szeretett Przemysl vára külső véderőin. Az eléje terjesztett panaszokra így válaszolt:

„Tisza und die Ungarn gaben kein Geld her . . .“

Mi magyarok úgy érezzük, hogy nem rajtunk mulott Przemysl várának gyengesége. Pénzt és vért eleget áldoztunk. Bécsben azonban az volt a rendszer: *ami elavult és már hasznavehetetlen volt, azt be a várakba. Przemysl és Krakó erődökbe. Az e várak céljaira felvett pénzből pedig Olaszország ellen építkeztek. Erre pénzt nyíltan nem lehetett kérni a parlamentektől a «Hármasszövetség» miatt . . .*

Az ok egyébként talán ma már mindegy, a tény azonban nem közömbös. Przemysl várának tüzérségi felszerelése 50 évvel maradt el az akkor modern felszerelés mögött. Bizonyítékok halmazával szolgálhatunk.

A háború kitörése előtt Budapesten a gubacsi-úti kaszárnya volt a vartüzérség rezidenciája. Háttul a kis gyakorlótéren ütegállások voltak és abban a kezdő tüzérek részére tartogattak néhány ágyut. Nevetséges muzeumi darabokat. S jóhiszeműen magyarították:

„Ilyen ágyuk ma már nincsenek használatban. Ezek az 1859, 1861 és 1875. évi típusuk. Már agyonkopottak, hordtávolságuk 3—5 kilométer. Már «szórnak», vagyis nem lehet pontosan irányítani őket. Szeszélyesek . . .“

„Alte Kanonen . . .“ — mondták gunyos német kétértelműséggel.

S mint mulatságos érdekességet tanították minden tüzértiszti iskolában, hogy ezeket az ágyukat eladták Abessziniába. Menelik nyégusnak. *Neki még ez is jó . . .*

Senki sem értette a tüzértiszti iskolákban, hogy miért kell oly részletes pontossággal ezeket az 50—60 éves ágyukat is tanulni s miért gyakorlunk ezekkel: *„Csak nem adhatunk kitünő, modern ágyukat, hogy elrontsák tanulásközben — volt a magyarázat.“*

S ebben megnyugodtunk, kicsit szidva az osztrák armádiában uralkodó copfot.

1914 agusztusában azután arra döbrentünk, hogy mindez több volt mulatságnál, ez a véres valóság. Przemysl a modern, világhírű vár tüzérségi anyagának több mint fele 1859, 1861 és 1875. évi típusu. Egyszóval *«abessziniái»*. Három és öt kilométerre hord. *Hivatalosan*. Szeszélyből a saját gyalogság soraiba, hátába.

A másik fele az ágyuknak sem volt sokkal külsőnb: 1880. évből való 12 centiméteres löveg. Elvileg 8 kilométerre, a gyakorlatban 5 kilométerre hordott. A vár 800 ágyuja ilyenekből állott. Voltak kis mozsarak is. Mellette állott egy ilyen üteg Schreher Viktor tartalékos tüzérfőhadnagy vezetése alatt. Három kilométerre tudott volna löni: éppen bele a saját előőrsökbe. Az egész hét hónap alatt meg sem mukkant.

A monarchia minden részéből — muzeumba tétel helyett — a két galíciai várba: Przemyslbe és Krakóba hordták össze a kiselejtett ágyukat. Itt látszott csak, hogy nem voltunk felszerelve, elkészülve a világháborúra. A nagy tüzérségi program, amelyet a *püseni* Skoda-gyár révén akartak megvalósí-

tani, a kezdet kezdetén tartott. Tudták ezt igen jól ellenfeleink is. Nem kis részben siettették ezért az oroszok a háború megüzenését . . .

A kulikovi csata

Megmutattuk, hogy milyen készületlen állapotban volt odaérkezésünkkor Przemysl vára. Elképzelhető tehát a hadvezetőség hangulata, amikor 1914 szeptemberében Galiciában az orosz előnyomulás napról-napra jobban kifejlődött.

Przemyslben a vartüzérség vezetése alatt folytak az erődítési munkálatok. Oly méretű átalakítások történtek, hogy az oroszok, amikor az átadás után térképeik alapján igyekeztek átvenni az egyes objektumokat, sehogy sem ismertek rá azokra.

Nézzük csak mi történt például mi előttünk a VIII. védőkerület egyik részén. Mindenekelőtt kiirtottunk a föld színéről egy egész galíciai falut. No nem a lakosságot pusztítottuk ki — *legalább is nem az elején* — amiért később nem egyszer igen kellemetlen meglepetésben volt részünk.

Kezdjük a falusi házak lebontásával. Grochovce falu és a többi grochovcek egy sorsra jutottak: gátolták a kilátást, akadályozták a kilövést, el kellett tűnniük. Részben leromboltuk őket, részben pedig, amikor már nagyon sietős volt, egyszerűen felgyújtottuk a zsúpfelős házaikat.

A lakosság meg ott állott és kéztördelve nézegette, hogy pusztítják a vad *«avsztrici»* életük munkáját. Kaptak ugyan valami írást, háború utáni megfizetést ígérő papírost, de ez — a tél beállta előtt — sehogy sem vigasztalta őket. A legszomorubb pedig az volt az egészben, hogy tulajdonképpen saját bajtársaink vagyonát pusztítottuk el: katonákét, akik a monarchia valamelyik másik frontján talán éppen e pillanatban a — *mi vagyonunkat pusztították el hasonló okból, hasonló célra . . .*

A paraszt-faluk felégetése csak kellemetlen munka volt. Mulatsággá változott azonban röglön, amikor vagyonos ház, sőt kastély került terítékre. Közvetlenül előttünk állott egy galíciai báró — később állítólag mint orosz kém került fogságba és akasztófára — kastélya. *A grochovcei kastély.*

Kétemeletes hatalmas épület volt, a legelegánsabb berendezéssel. Ezt kissé elővigyázatosabban kellett kezelni. A berendezés már a tisztai barakokba és — lövészárkokba került. Egy-egy jobban berendezett *Unterstand* így egészen barátságos képet nyújtott. Plüsch-fotelekkel és Biedermayer-butorokkal. Néha egy-egy szebb kép is tarkította az állások egyhangúságát. A legnagyobb sikere — érthetően — az aktképeknek volt. *«Léda a hattyal»* — egy művészi színyomat az ezredparancsnok kalyibájába jutott.

A legénységnek meg kellett elégednie a megmaradt ajtók és ablakok felhasználásával. Legénységi barakok között járkálgatva nem egy helyütt feltűnt fehérre lakkozott — leányszoba ajtó is. Az egyik baka pláne ágyat rekvirált magának a gyermekszobából és bárói rácsos gyermekágyban aludt. Inkább összehuzta magát — perebe görbült — de ő is — *ágyban alszik . . . Nemcsak a tiszturak . . .*

Feltűnő sikere azonban annak a főhadnagynak volt, aki az élet hívságait látszólag megvetve, nem *«szákmányolt»* képet, vagy szobrot. Nem, ő praktikusabb volt: *a bárói kastély angol rendszerű W. C.-jére vetette szemét . . .*

Öneki csak az kell Egyszerre nagy vetélkedés indult a bárói kényelmi berendezkedésért. Végül is egy százados győzött: *ő volt a rangidősebb a W. C.-ért harcoló vetélytársak között.* Przemysl egész ostroma alatt talán ez a százados volt mifelénk a legirigyeltebb. A bajtársak kegyetlen irigységét csak az enyhítette, hogy néha jó kedvében — *vendégeket* is szívesen látott . . .

. . . S Lemberg—Gródek után a kulikovi csata is elérkezett. Amíg Przemyslben a munkások ezrei dolgoztak a vár berendezésén, addig künn Galícia északi szélén már állt a nagy harc: *életért való viaskodásba fogott a két nagyhatalom először összecsapó hadserege.*

Az oroszok főerejükkel fordultak ellenünk s a többnapos, irtózatos véres csatában Lemberg elesett. Közeliében folyt le szeptember elsején a *Kulikovi csata*. Éjjel irtózatos pánik tört ki a községben táborozó, jobbára népfelkelő csapatok között:

„Itt a kozák, betörték az oroszok — kiáltották mindenfelől a vaksötét éjben. S futott, ki merre látott . . .“

Előző nap még a 23. honvédhadosztály visszanyomta az oroszokat. A harcban tevékeny részt vett a 2. tábori ágyus ezred is.

Besötétedett . . . Mindenki igyekezett pihenőhöz jutni . . . A népfelkelők leheveredtek . . . Enni-inni senkinek sem volt kedve . . . A tüzérlovak is befogva maradtak, a legénység azokat próbálta ellátni . . .

Egyszerre élénk puskatüz! Gyalogsági lövedékek vijjogása! Akkor persze még senki sem tudta, hogy először csak egy fegyver sült el, de a mély álomból egymást felzavaró öreg népfelkelők között kitört pánik hatása alatt azután vaktában süttögetik jobbról-balra a fegyvereket.

„Itt a kozák . . . Jön a kozák . . .“

A tüzérlovak persze megvadultak a közeli puskaropogástól s széjjelszaladtak. A vaksötétben rohannak a lovaik után a tüzérek, hogy *«mozdonyokkal»* megszőkött állatokat visszahozzák . . . Nagyjából sikerül is . . . Csak az egyik löveggel var baj.

Barcsay hadnagy, szakaszparancsnok elrendeli:

— Kibenni belőle az ütőrugót és a závarzatot, megjusson épen a löveg a muszka birtokába . . .

Suhajda irányító-tüzér mást gondol. A közeli moscsárba szaladt lovakat a mozdollyal együtt — *óriást erejével* — kirántja, Molnár András, Schümegek Herman társaival a hátramaradt löveg elé — a legnagyobb puskaropogás közepette, — nyugodtan befogja s galoppban utána ered ütégének.

A magyar honvédtüzérség első vitézségi érmes katonája ő lett.

„Lemberg még a miénk“

A Kulikovi csata különben sokáig intőpélda volt arra, hogy idős, családos népfelkelőket nem lehet minden előkészület nélkül harcra dobni. Az a pánik, amely itt kitört a 97. népfelkelő gyalogdandár, kassai, eperjesi, miskolci, egri és Munkács környéki 40—45 éves meglelt emberek között, átragadt természetesen a Lemberg közelében harcoló többi csapatra is. Innen kezdve a visszavonulás már erősen *visszarohanás* jellegű volt.

S ezek a csapatok érkeztek 1914 szeptember 12-én Przemysl vára alá. Majd egy hétig özönlött még a 3. és 4. hadsereg a városon keresztül. Elcsigázott, piszkos, rongyos, borotvátalan, ijedt, szenvedő arcusereg. *Vert hadsereg . . .*

Przemysl előtt nagyot sőhajtvá állott meg mindenk:

„Végre egy komoly, szilárd (?) pont . . .“

Egynapi pihenőt jelentett ez a nagy futás után. A várban igyekeztek rendbeszedni a szétzilált csapatok kötelekeket. Talán éppen akkor, amikor *Höfer* jelentette:

„Lemberg még a miénk . . .“

A rosszat ugyanis soha sem siettek a háboruban közölni, világgákürtölni . . .

Kulikovról ekkor hallottam először. Azután még 5—6 évig, — amerre csak jártam, — mindig akadt egy idősebb bajtárs — nyilván népfelkelő — aki felsőhajtott:

„Hej, csak ez az átkozott Kulikov ne lett volna . . .“

Csupa szomorú epizódot meséltek erről a gyászos futásról. Vidámak csak egyet.

Pusu bácsi, — Ujfalu Miklós szolgálaton kívüli főhadnagy, — Przemysl és a hadifogság egyetlen jókedélyű katonája, — akiről még sokszor lesz szó később, mesélte:

„Tudod őcsém, hogyan jöttem én lóhoz Kulikovnál? . . .“

„Hiszen ott sem volt bátyám? . . .“

„Ugyan kérlek! Én mindenütt ott voltam . . .“

S angyali Hány Jánossággal beszél tovább, istenfi fantáziájának ezt a kis remekét:

„Hát az ugy volt, hogy Kulikovnál kicsit megijedtünk s egymásra lövöldözgettünk. Aztán mindenki futott, amerre látott. Azaz látni senki sem látott, mert vaksötét volt. Erre egy pár okos felgyújtott néhány zsúpfedelű házat, attól viszont még jobban megvadultunk . . . Lovaink is . . . Eliramodtak . . . Futottunk hát gyalog . . . Egyszerre csak éktelen sivalkodást hallok hátulról előre: . . .“

„Őrnagy ur, őrnagy ur, kozákokat fogtam . . .“

„Tudod őcsém, én nevezhettem magam őrnagynak is, mert tulajdonosa vagyok még békéből Miklós cáj jóvótáblából az orosz őrnagy címetek, hát csak megállok, hátrafordulok és kérdem, hogy mi kell? . . .“

Huszár vágat felém s iszonyatosan csimpaszkodik valami sötét tömegbe:

„Őrnagy ur jelentem alásán — ordítja — kozákokat fogtam! . . .“

„Hát csak rántsá le a lóról! — kiáltok rá . . .“

Ahogy a földrebuknak, felugrom a lóra, s még hallom, amint a huszár-atyafi utánam kiált:

„De legalább, őrnagy ur, a kozák az enyém maradt! . . .“

„No nem irigyeltem érte, — fejezi be Pusu bácsi jóízű előadását s szemébe csipenti elmaradhatatlan monokliját . . .“

(Folytatjuk.)

Megjelenik minden hétfőn hajnalban.

Előfizetési ár: 3 pengő egy évre.

Szerkesztő: CSERNÁTONY LÁSZLÓ.

A szerkesztésért és kiadásért felel: DR. BÁLINT MOZES.

Megrendelő-jegy

Alulírott ezennel megrendelem a „MAGYAR HÉTFŐ“-t)

egy évre . . . . . P 3.—
fél évre . . . . . P 1.50
negyed évre . . . . . P —.80

díjtalan postai megküldéssel.
Az előfizetési díjat a mai napon *postulálványon* feladtam.

Név _____

Pontos lakcím _____

*) A nem kívánt törlendő.

MAGYAR HÉTFO

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 111

FELELŐS SZERKESZTŐ:
LÉVAI JENŐ

HETFO, 1932 JANUAR HO 4
VIII. EVF. I. SZÁM • TELEFON: 283-62

Követte a halálba öngyilkos hugát

Októberben Tauschek Edith lőtte agyon magát, most bátyja, Tarczal Endre zászlós lett öngyilkos.

Szilveszter éjjelén revolverlövés tompa dőreje visszhangzott végig a Rózsadombon levő Ráth György-utca előkelő villasorai között.

A Ráth György-utca 56. számú házban levő kis fűszerüzlet előtt egy fiatal katonatiszt szívenlőtte magát. A revolver lövésére az utcára siettek a szomszédos villák lakói, s az eszméletlen, vérvémlell fiatalemberben ráismertek Tarczal Endre zászlósra.

Az egyik szomszédos villából mentőorvosért telefonáltak, de mielőtt még a mentők kiérkeztek volna, a Ráth György-utcán végig hajdonfőtt, zakóban egy jólöltözött magas úr sietett, Tauschek József építész, kezében egy tisztisapkát és egy kardot szorongatott. Amikor a fűszerüzlet elé ért s meglátta, hogy mi történt, halottsapadt arccal állott meg a fiatal katonatiszt mellett, majd lehajol hozzá, élesztgetni próbálta és kétségbeesetten kérdezte:

— Bandi, mi történt veled, Bandikám, mit tettél?

A mentők a telefonhívásra néhány perc múlva meg is érkeztek, az inspekciónak mentőorvos megvizsgálta a fiatal Tarczal Endre zászlóst, elsősegélyben részesítette. A mentőkocsin az alkotásutcai katonai kórházba szállították a szerencsétlen fiatalembert, ahol azonnal igen súlyos operációt hajtottak végre rajta, mert a szolgálati revolver golyója átúrta a fiatalember tüdejét s a szívburokot is megsértette.

Tarczal Endre, bár az operáció jól sikerült, szombatn este 10 órakor, anélkül, hogy viszszerente volna eszméletét, meghalt.

A vizsgálata

A fiatal zászlós öngyilkossága ügyében úgy a katonái, mint a rendőri hatóságok megindították a vizsgálatot. Megállapították, hogy Tarczal Tauschek Endrét Szilveszterkor Gyürk István nevű sógora hívta meg vacsorára, aki a Kisváthegyen a Karap-utca 10. számú házban lakik. Tarczal Endre este körülbelül 7 óra tájban, jelent meg sógora lakásán és feltűnően idegesen viselkedett. Ez fel is tűnt Gyürk Istvánnak és érdeklődött is a fiatal zászlósnál feltűnő idegességének okai után. Tarczal Endre mosolygott, majd később a hűgéről beszélt, Tauschek Editről, aki két hónappal ezelőtt ugyancsak Gyürk Istvánnak, a FAKSZ cégvezetőjének a lakásán öngyilkosságot követett el.

A családban most már ez a második öngyilkosság. Tauschek Edit után most öngyilkos lett Tarczal Endre s a két fiatal testvér rövid egymásutáni tragikus halála szinte megoldhatatlan rejtélynek látszik a nyomozó hatóságok előtt.

A Magyar Hétfo munkatársa meglátogatta a szerencsétlen családot, akik Gyürk Istvánnak, Tarczal Endre sógorának a lakásán, a Kis-Sváthegyen levő Karap-utca 10. számú házban jöttek össze s érthetetlen még most is igen erősen a kettős tragédia hatása alatt állanak.

Itt tudtuk meg a Tauschek-család történetét. A világháború előtt 1910-ben halt meg a Tauschek-testvérek édesapja, aki igen ismert és számottevő budai vállalkozó volt. A négy testvér, a két Tauschek-fiú és a két Tauschek-lány jó módban éltek gondtalanul, egészen édesapjuk haláláig, amikor elég tekintélyes vagyonnal Tauschekné a négy fiatal árvával magáramaradt. A vagyont lassanként felélték, majd az egyik fiú, Tauschek József letette az építész-mérnöki vizsgát, megnyitotta irodáját és rövidesen karriert is csinált. A család újra jómódban élt és a fiatalabbik fiúnak, az Endrének, akit nagyon tehetséges, köteleesség-tudó fiatalembernek ismertek, is szép karriert jósoltak.

A család boldogan élt és mint a villámcsapás érte őket a legfiatalabb lánynak, Editnek tragikus halála. Különösen a legkisebbik fiút, Endrét érintette legjobban hugának tragikus öngyilkossága és az addig nyugodt, jókedvű fiatalembernek súlyosfokú idegesség tüneteit válték felismerni.

A tragikus Szilveszter-est

Igy történt Szilveszter este is. Vidáman és mosolygósan érkezett. Kis idő múlva —

ahogy a hűgéről kezdett beszélni —, egyre idegesebb lett. Összeveszett családjának tagjaival, majd

felugrott az asztaltól és kabát, kalap nélkül szaladt ki a házból.

Végig a Kis-Sváthegyen, egészen a Ráth György-utcaig, ahol szinte futás közben agyonlőtte magát. Bátyja sietett utána, magával vitte a fiú sapkáját és kardját, de már későn érkezett.

A Ráth György-utca 56. számú háznál egy fűszerüzlet előtt a fiatal zászlós agyonlőtte magát.

A Magyar Hétfo munkatársa, ki felkereste a két szerencsétlen Tauschek-testvér hozzátartozóit, beszélt Gyürk Istvánnal, akinek a felesége édesestvére a két tragikus egymásutánban öngyilkosságot elkövető Tauschek-testvéreknek!

— Nem tudok semmit mondani — mondja a megdöbbenéstől még mindig tompa hangon —, nem tudom mi történhetett.

Gyürkéknel most is együtt van a család, a két idősebb testvér, Tauschek József építész és Gyürk Istvánné. Nem mondanak semmit,

nem tudják, hogy mi történt!

— Eppen olyan váratlan — mondják —, éppen olyan ok nélkül, éppen olyan megdöbbenő, mint akkor, amikor az Edit öngyilkos lett. Összeszólalkozás. Amilyent más pillanatok mulva elfelejt. Endre nagyon ideges volt, mert a hűgéről beszélt, akit nagyon szeretett. Ezért történt. Anyagi gondjuk nem volt. Szerény polgári keretben éltek és ebből nem is vágyakoztak ki. Nem tudunk semmit...

És nem tudnak a szomszédok sem semmit. Csak éppen azt, ami történt. Hogy a fiatal zászlós Szilveszter előtti este vidáman és jókedvűen érkezett, aztán kis idő múlva a mindig rendez, jólöltözött katonatiszt kabát, kalap nélkül távozott el hazulról, hogy agyonlője magát.

A Magyar Hétfo munkatársa kintjárt Tauschek József építész-mérnök Petneházy-u. 10. számú lakásán is. Itt sem tudnak többet. A fiatal zászlós édesanyja még nem is tud a fia tragikus haláláról, az idős özvegyasszony még Tauschek József építésznel lakott, de néhány hónappal ezelőtt Csehszlovákiába költözött. Tarczal Endre temetése hétfőn délután 3 órakor lesz a farkasréti temető halottas házából.

A Lipót-telefonközpont főgépésze büntény áldozata lett

A múlt héten nagy feltűnést keltett a főkapitányságon az a bejelentés, melyet a Lipót-telefonközpont részéről tettek s amely szerint Pataky Pál, az új telefonközpont főgépésze, eltűnt. A telefonközpont bejelentéséhez csatlakozott Pataky Pál nevének és családjának bejelentése is, akik közölték, hogy Pataky Végváriház-utca 5. szám alatti lakásáról 28-án este egyegyed 8 óraker el-távozott egy ismeretlen egyénnel, aki érte jött.

A rendőrség mindkét bejelentés alapján megindította a nyomozást, amelynek alapján eltűntként kezelték az esetet. A vizsgálat alapján azonban olyan jelenségek merültek fel, amiből jogosan következtetik azt, hogy Pataky tulajdonképpen büntény áldozata lett.

Megállapították ugyanis Patakyról, hogy állandóan nagy összegeket hordott magánál. Ezekre az összegekre azért volt szüksége, mert

használt autók vételével és eladásával foglalkozott,

azonközben pedig autófuvározást is vállalt. Kiderült az is, hogy Pataky jómódú ember volt, akinek sohasem voltak anyagi gondjai, öngyilkosságra tehát egyáltalán nem lehetett oka.

arra a feltevére jutott, hogy Pataky büntény áldozata lett.

Ezt a feltevést az is valószínűsíteni látszik, hogy Pataky üzletkötésel során akárhányszor olyan egyénnel is érint-

kezett, akiknek, ha nem is éppen büntény terhel lelkismeretüket, de legalább is olyan eseményeket követtek el, amelyekért a törvény előtt is felelniük kellett.

Könnyen feltehető, hogy a mai viszonyok között ezek a gyanús elemek büntényre ragadtatták magukat. A rendőrség most ebben az irányban folytatja a nyomozást, melyet kiterjesztettek Pesterzsébetre is. A család közlése szerint Patakynek tudomásuk szerint Pesterzsébeten nem volt semmiféle ismerőse vagy barátja, akit meglátogathatót volna, amely körülmény kétségtelenül megnehezíti a rendőrség munkáját. A család szerint Pataky-nál eltűnése idején nem volt nagyobb pénzüsszeg és ezért inkább bosszúra gondolnak

Vizsgálat indul az újpesti népkonyhákon, hogy valóban lóhúst adtak-e borjúhús helyett

Érthető zugolódást keltett Újpesten az az ellenőrizhetetlen megállapítás, hogy az újpesti népkonyhák egyes étkezőhelyein borjú és marhahús helyett lóhúst adagolnak a munkanélküli családok részére.

Újpesten ugyanis a 65.000 lakos közül csaknem a fele részeseül városi támogatásban. Ezek egyrésze ingyen ebédet kap, melyért heti felnapot kell dolgoznia földmunkálatokon. Az in-gyenebédések közül sokan panaszt emeltek azért, hogy borjú és marhapörkölt helyett valószínűleg lóhúst kapnak. Ezt a feltevést alátámasztotta az a körülmény, hogy Újpest város népjóléti osztálya több olyan szállítólevél-

lel rendelkezik, amelyek bizonyos mennyiségű lóhús szállítását igazolják.

A Magyar Hétfo munkatársa nyomában utánajárt az ügynek s megállapította, hogy a város valóban átvett lóhúst az újpesti lóhúsüzemről, ez a mennyiség azonban az ingyenebéd akció részére a lóhúsüzem tulajdonosától ajándékképpen szerepelt, mégpedig nyers állapotban szétosztásra, az arra igényt-tartók között. Ebből a mennyiségből a népkonyhákra semmi sem került — Darvas Bertalan, az ügyosztály vezetője szerint. A város hűsszámláiban sem szerepel lóhús. Hogy a népkonyhákban történt-e visszaélések, azt vizsgálat fogja megállapítani.

Legbiztosabb találkozóhely

külföldi állomások számára a Big-Ben vagy a Big-Ben-Boy rádiókészülék. Egyetlen földrajzi rádió, hol fokok helyett városok jelentkeznek. Egyenámra is kapható, dinamikus hangszóróval együtt havi 16 P. Szívesen bemutatja rádiókereskedője, vagy a SZIKSZ rádiógyár, Budapest, VIII., Rákóczi-út 9. Telefon: J. 385-33.

Kaleidoszkóp

(hs.) A fehér ember kulturája körül valami baj van. Ma még pontosan nem állapítható meg, de a tünetekből már most is a kiáltás réme mered felénk. Nem lenne a világ olyan megdöbbenő, ha valamelyik másik faj, akár a rézbőrű, akár a fekete, vagy sárga, egy újabb, egészségesebb kultúra csíráját rejtgetné. Sajnos azonban — nem. Nincs reményünk a jobbra, így hát el kell szenvednünk a régi rosszat.

Ismerjük meg magunkat! Talán ez az egy segít. Görög-római szellembe ojtott, zsidó világnézetünk mindaddig kielégítette úgy ahogy az emberiséget, amíg cselekvő alkotáshoz rugóját az emberi szolidaritás, a szeretet alkotta. dacára annak, hogy ez már gyökerében ferges volt az ókor rabszolgakereskedése miatt, amit a keresztény szellem minden igyekezete mellett is csak nehezen tudott eltűrni. Amerika őslakói számára a mi kulturánk egyet jelentett a halállal.

A kultúra nevében irtották Cortes brigantijai a nagy szellemi műveltségű aztékeket és májákat. A kultúra nevében hatolt be Livingston és Stanley Afrika ismeretlen sötétségébe, hogy a nyomukba siető embervadászok a feketéket pusztítsák. Ugyanakkor a kultúrára hivatkoztak a fehér hódítók, India lakóinak lemészárlásakor. Minek folytassuk? Valljuk be: a mi kulturánk a Szeretet mezébe öltöztetett hóhérra volt a világnak.

Az angol tudományos szemlék büszkén hirdették világgá e héten, hogy Lord Rutherford, a nagy fizikus, az atomok legrejtettebb titkát fejtette meg. Szép! De mi jobban örülnénk, ha az emberi lélek titkait tárta volna elénk. Ha azt magyarázta volna meg, hogy miért kell nyomorognunk, szenvednünk, mikor boldogok lehetnénk ezzel az erővel. Miért van, hogy az emberiségnek legfeljebb csak 70 százaléka lakik jól naponta, mikor technikai csodáink segítségével öreg földünk százszorosan többet terem, mint azelőtt? Magyar vonatkozásban pedig jobban örülnénk volna, ha az atomok titkai helyett Trianon titkait fejtő meg.

Mert nézzétek csak, világ tudósai: mi, magyarok — itt, a németek most Baselen, az angolok — a font elvérése és mások, más okok miatt, de mindannyian fuldoklunk. Nem az atomok titkai izgatnak bennünket, hanem a saját holnapunk.

Bethlen István mögött új párt alakul

Érdekes politikai alakulás híreről értesülünk. Az új alakulás azokból a gazdasági vezérférfiakból áll, akik nagyrésztben tagjai ugyan a törvényhozásnak, de az egységes párt politikai életében nem vesznek részt és függetlenségüket eddig még minden irányban megőrizték. Az új párt tagjai a „Magyar Szemle” című politikai revü munkatársai köréből állnak és céljuk, hogy Bethlen Istvánnak politikai háttérül szolgáljanak.

Az alakulásban vezetőszeret Kornfeld Mórri bárá, Chorin Ferenc, Homan Bálint, Szekfü Gyula és Gratz Gusztáv töltönek be. Az a körülmény, hogy a Magyar Szemle lapvezére Bethlen István gróf, arra vall, hogy az alakulás is Bethlen Istvántudatával és érdekében történik. Politikai körök ezt az új alakulást feszült figyelemmel kísérik és annak fejleményei elé nagy várakozással tekintenek.

A kisántant államok megegyeznek Szovjetországgal

Párisból jelentik: A Havas-iroda bukaresti tudósítójának értesülése szerint a támadást okozó francia-orosz és lengyel-orosz szerződésekben, amelyek most előkészítő tárgyalás alatt állnak, a szerződő felek a Kellogg-szerződésben foglalt garanciáknál jóval határozottabb békagaranciákat biztosítanak egymás számára, amennyiben kölcsönösen kötelezik magukat, hogy egymás területi integritását tiszteletben tartják, nem vesznek részt olyan szövethatásban, amelynek éle valamelyik szerződő fél ellen irányul és tartózkodnak egymással szemben minden ellenséges cselekménytől — vagy gazdasági vagy pénzügyi megtorló — rendszabálytól.

Bulgária és Szovjetországgal között a bolgár miniszterelnök ankarai útja alkalmával kötött megállapodások értelmében legközelebb már helyreáll a diplomáciai összeköttetés.

A román sajtó — a tudósító szerint — azon a véleményen van, hogy hasonló természetű szerződés megkötése Romániára előnyös lenne, mert a területi integritást biztosító záradék hallgatlagosan magában foglalná a besszarabiai határ elismerését. Egy másik hírszolgálati iroda belgradi távirata azt állítja, hogy Jugoszlávia most kedvezőbben fogadja a szovjettel való normális diplomáciai viszony helyreállításának gondolatát, tekintettel arra, hogy megbízható szófiai értesülés szerint

A végleges elhatározás előtt azonban Jugoszlávia be akarja várni azoknak a tárgyalásoknak kimenetelét, amelyeket Franciaország, Románia és Lengyelország folytatnak Szovjetországgal támadást kizáró szerződés megkötése céljából.

Prágai híradás alapján a kisántant legközelebbi montreuxi értekezletének egyik legfontosabb tárgya az lesz, hogy a kisántant államai a jövőben milyen magatartást tanúsítanak Szovjetországgal szemben. A Journal de Débats hasábjain Pierre Bernus óva int a polgári államokat attól, hogy Szovjetországgal szerződésre lépjenek.

minthogy a szovjet — mint a kommunista kongresszusokon nyíltan hangoztatják — úgysem tartja be a megállapodásokat, s így ezek csak arra jók, hogy megkössék az illető államok kezét a kommunista veszéllyel szemben.

Halálos vadásszerencsétlenség érte Zichy János gróf főintézőjét

Székesszékéről jelentik: Halálos vadásszerencsétlenség történt a Kálóz község mellett fekvő Aranyospusztán. Honig Antal bérletén most folynak a hajtvadászatok. Stettner József, Zichy gróf fővadásza kocsin szándékozott kimenni a vadászatra Grünfeld Manó főintézővel. Amikor Grünfeld felszállt a kocsiba, a nyakába akasztott fegyver eddig ki

nem derített okból elsült. A sörétek az állán át a fejébe hatoltak és megölték Grünfeldet. A tragikusan elhunyt ötvenéves Grünfeld már harminc év működött az uradalomban és halála nagy részvétet keltett. A holttestét Mórri szállítják és ott helyezik örök nyugalóra.

Belgrádból Kiskunhalasra visszajött egy tíz évvel ezelőtt eltűnt leány

Kiskunhalasról jelentik: Tíz évvel ezelőtt Kiskunhalasról eltűnt Horthi Imréné hat éves Juliska leánya. Néhány hónappal ezelőtt az anya arról értesült, hogy gyermeke Belgrádban él. A hír valónak bizonyult és az időközben felnőtt leány hazaérkezett. A rendőrségen tolmács segítségével hallgatták ki a megkerült leányt, aki nem tudja megmondani, hogy miképpen került Belgrádba, ahol egy magas állású vasúti tisztviselő házában nevelték fel.

A spanyol csendőrség parancsnoka a kormány ellen

Párisból jelentik: A lapok madridi híradása szerint Sanjurjo tábornok, a csendőrség parancsnoka, a belügyminiszterhez ultimátumszerű felterjesztést intézett. Sanjurjo tábornok a csendőrségnek Badajozban és Castillanában szünetelt veszteségei miatt fordult a belügyminiszterhez és közölte, hogy abban az esetben, ha a kormány nem tesz erőlyes intézkedéseket az anarchisztikus állapotok megszüntetésére, ő személyesen fog intézkedni, hogy szembeszálljon a radikálisokból és szocialistákból alakult kormánnyal, amely túri, hogy radikális elemek szabják meg tennivalóit.

Gandhit letartóztatják. A Reuter-iroda jelentéi Bombayból: Gandhi letartóztatása közvetlen küszöbön áll. Biztosan számítanak arra, hogy a kongresszust törvénytelennek nyilvánítják.

Legújabb sporteredmények

Budaiak első veresége Franciaországban. A Budai 11 tőrúján eddig minden mérkőzését megnyerte. Ma a Franciaországi Nimesben játszott a budai csapat az ottani Sporting Club ellen, amelytől 2:0 féldió után 2:1 arányban vereséget szenvedett.

Ingyen ajándék!

Tudományos, szencziációs munka! Mario Vilageli newyorki professzor munkatársa Budapestben működik s ezek ostromolják a jövődó bámulatos kiszámításáért. Amerikában és mindent 10 dollár a díja. A Magyar Hétfő olvasói teljesen ingyen jutnak hozzá. Nem gondolja Ön, hogy ezt az alkalmat feltétlenül ki kell használnia?

20 évre megkapja jövőjének minden eseményét! Akik eddig jelentkeztek, csodáról, iszeni adományról, lelkesedéssel írnak. Húsz év, az Ön jövője: immár nem ismeretlen Ön előtt! Ne gondolja, hogy sablonos választ kap! Az Ön adataiból pontos és hosszas eredményt dolgoz ki M. Vilageli munkatársa. Csodálkozni és hálálkodni fog, híveket fog toborozni, lelkes barátja lesz akciónknak! Csúpan az alatti szelvényt kérjük kitöltöni, 32 fillér bélyeg beküldésével. Nyomban kidolgozzuk a választ és postára adjuk.

— Levágandó! —
Név .....
Cím .....
Születési év .....
Melyik évben állt anyagilag a legjobban?
Melyik esztendőben volt komoly beteg?
Melyik évben volt szerelmi vagy egyéb lelki szempontból legboldogabb?

A kínaiak visszavonulnak

Párisból jelentik: Az Indopacifique hírszolgálati iroda pekingi jelentése szerint a kormány Csincsauból a vezérkarral visszavonult a Nagy Falon belül levő Lancseuba. Japán tengerészeti tüzérség Peking és Mukden közt lötte a vasútvonalat és több ponton megműsította a forgalom fenntartását. A Rengo hírszolgálati iroda jelenti Tokióból, hogy a hadügyminisztériumba érkezett hivatalos távirat szerint a japán csapatok hivatalosan ma délelőtt 10 óra 40 perckor vonultak be Muro tábornok vezetésével Csincsauba. A város lakossága, a közlemény szerint, lelkesen fogadta a bevonuló japán csapatokat.

Külföldi ered nények

Franciaország: Vienna (Bécs)—Racing Strassbourg 3:0. Lyoni válog.—FC Hanau 3:3. Neckerau—Club Francaise Paris 5:1. — Olympique Marseille—Karlsruher FV 2:0.

Olaszország: Juventus—Modena 3:0. Ambrosiana—Bari 2:1. Milano—Pro Patria 1:1. Casale—Turin 1:1. Roma—Genova 1:0. Pro Verelli—Napoli 1:1. Alessandria—Firenze 1:0. Bologna—Trieste 8:0. Lazio Roma—Brescia 2:0.

Németország: Fürth—Stuttgart 3:0. Nürnberg—Rastatt 5:0 (bajnoki döntő). Wiener AC—Pforzheim 6:3. Austria Wien—Freiburger FC 3:2.

Wien: A kedvezőtlen időjárás miatt a mérkőzések elmaradtak.

Zágráb: Slavia (Prága)—Concordia 4:1 (0:1).

Prága: Serlegmérkőzések: Bohemians—Cecchie Karlin 7:2. Tepitzter SK—Nachod 5:3.

Hírlapterjesztők Takaréki Otthona. A Budapesti Hírlapterjesztők Takaréki Otthona 1932. évi január hó 2-án megtartotta az első közgyűlést Akácsfa-u. 17. sz. alatti helyiségükben. Ullisek Ottó ügy. elnök megnyitó beszédekben beszámolt a Takaréki Otthon 1931. évi eredményes működéséről s kérte a tagok, illetve az összes újságírók összefogását. Utána a jelenlevő tagok megválasztották az új vezetőséget. Diszelők: Faragó Aladár ig. Disztagok: Kállay N., Ivor Dénes, Elek Rezső, Bencés Tibor. Elnök: Staller Armin. Ügy. elnök: Ullisch Ottó Leó. Titkár: Jagodics János. Jegyző: Salgó Károly. Főpenztáros: Feld Márton. Kézi pénztáros: Varz József. Ellenőrök: Laufer József, Chajek Stiglicz Vilmos, Schwarc Adolf, Ori Sándor. Választmányi tagok: Laufer Aladár, Hajdu János, Máté Lajos, Oravec Sándor, Bognár György, Vackó János, Schwarc Jenő, Mészáros Ferenc, Stéger Ferenc és Szedlár Mihályné. Pótválasztmányi tagok: Paus Lajos és Hrukos Ferenc. Az első befizetés e hó 9-én szombaton este 8—10 óra között Akácsfa-u. 17. sz. Kávémérés.

BOLDOG UJÉVET

TUNGSRAM BÁRIUMCSŐ

Megjelent! Megjelent!

A przemysli vár titkai

Az 1., 2. kötet már kapható minden újságíróknál, trafikban és busz pavillonban. Egy pengőt küldjön be bélyegben a Magyar Hétfő kiadóhivatalába, VI., Rózsa-u. 111. sz. alá, bérmentve megkapja az első öt kötetet. Keresztrejtvény 500 díjjal. **ingyen és-szelvény.**

Újabb nagy havazás akadályozza a forgalmat a debreceni üzletvezetőség területén

Az ország többi szünetelő vasúti vonalán már elhárították a hóakadályokat

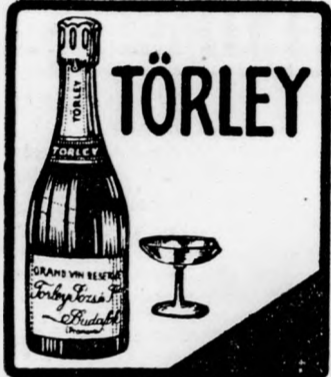
Az ország szinte tomboló hóviharak tudvalevőleg sok vonalon megbénították a vasúti forgalmat. Különösen az Alföldön és a Dunántúlon okozott súlyos zavarokat a hófúvás, annyira, hogy egyes helyek teljesen el voltak zárva a külvilágtól. A néhol két és félméter magas hótorlaszok eltakarítására mindenütt nagy munkásosztásokat vezényeltek ki és ezeknek

sikerült is vasárnapra a legtöbb vonalon megtisztítani a pályát.

A Magyar Államvasutak igazgatósága vasárnap délelben a legutóbbi helyzetéről a következő hivatalos jelentést adta ki:

A fennálló hóakadályok a legtöbb vonalon elhárították a menetrendszerinti vonatforgalmat felvették. A január 3-iki reggel 8 órai helyzet szerint zárva van még a forgalom a következő vonalakon:

Debrecen—Nyírábrány, Kaba—Nádudvar, Debrecen—Óhátpusztaköcs, Óhátpusztaköcs—Polgár, Derecske—Nagykeréki, Nyíregyháza—Mátészalka, Nyíregyháza—Vásárosnamény, Nagykálló—Nyíradony Mátészalka—Ágerdömajor.

A vonalak főlészabeditása folyamatban van. Tekintettel arra, hogy

a debreceni üzletvezetőség vonalain vasárnap délelben újabb havazás kezdődött, ezeknek a vonalaknak a felszabeditása nehezebben halad.

A Duna—Száva—Adria-vasút igazgatósága részéről vasárnap a következő információt adták a Magyar Hétfő munkatársának:

Csak az ország keleti és déli részén voltak nagyobb havazások és így a hófúvás a mi vonalainkat megkímélte.

A Déli vasút összes vonalain teljes menetrendszerinti pontossággal közlekednek a vonatok és pontosan érkeznek be a külföldi, így a jugoszláviai vonatok is.

A Meteorológiai Intézet vasárnap délelben a következő időprognózist adta ki: Északnyugaton borús, enyhe idő, olvadás, kisebb esők, délkeleten jobbára még hideg, esetleg apróbb havazás várható.

Este jelenti az Államvasutak igazgatósága:

A hóakadályok még a következő vonalakon állnak fenn: Kaba—Nádudvar, Derecske—Nagykeréki, Nyíregyháza—Mátészalka, Nyíregyháza—Vásárosnamény, Nagykálló—

Nyíradony. A helyzet tehát javult, azonban Püspökladánytól északra újabb erős havazás indult meg,

Kondorosnál a hóvihár felborított egy mozdonyt Debrecenben méteres hó van

Debrecenben a tegnap megindult havazás még egyre tart. A várost és környékét méteres hóréteg takarja, amely minden életet, minden megmozdulást, minden forgalmat megbénított.

Vasárnap délután Debrecenben teljesen megszűnt a közlekedés.

A villamosok, amelyek még a délelött folyamán nagy ügyel-bajjal közlekedtek, 3 óra felé leálltak. A házak udvarán nem lehet közlekedni. Egyes épületekbe a sző szoros értelmében nem lehet bemenni. A hótakarítási munkálatok még kezdetüket sem vették. Élőkor láttak hozzá a legszükségesebb munkákhoz, hogy legalább hétfőn reggelre az utcai gyalogközlekedést és legszükségesebb forgalmat lehetővé tegyék.

A városba érkező telefonhírek szerint a környéken is óriási méretű a havazás, amelynek

amely ezidőszerint még nem okoz újabb forgalmi zavarokat, de hátráltatja a pálya felszabadítására irányuló munkálatokat.

azonban egyes helyeken emberélet áldozata is van. Így Balmazújvárosról a Hortobágyra vezető országúton számos lovasszerkér és ökrösfogat elakadt.

Két ismeretlen ember megfagyott és behavazott holttestüket ma délelött a ták ki a hótorlaszokból. A nyíregyházi vasútvonalon dolgozó hókotrógép ekéje összetört, a mozdonynak sikerült sertelenül Debrecenbe visszatérni. A kondorosi örháznál a hóvihár felborította a vicinális vonat mozdonyát.

A Máv debreceni üzletvezetősége sokszáz munkást fogadott fel, hogy azokkal a fővonalakon a takarítási munkálatokat megkezdje. A Máv. kárát vontatási anyagok elvesztése és pályafenntartási munkálatokra fordítandó kiadás címén 50.000 pengőre becsülik.

1½–2 százalékos hitelkamat mérséklés várható Stille helyett tízéves tizetési határidő

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök az egy-séges párt tagjai előtti újévi politikai beszédében a többiek között azt mondta, hogy megfelelő időben tájékoztatni fogja a közvéleményt azokról az intézkedésekről, amelyek az ország gazdasági egyensúlyának biztosítása érdekében még szükségesnek mutatkoznak.

Politikai körök tudnak olyan tervbevett rendelkezésekről, amelyeknek szükségessége kétségtelenül fennáll, de amelyek végrehajtása ezidőszerint még bizonyos tárgyalásokat igényel. Ezek között első

a belföldi tőketartozások után fizetendő kamatok mérséklése.

Ezt a problémát a pénzügyminisztérium részéről történő előkészítés után a Hitelügyi Tanács fogja tárgyalni. Kétségtelen, hogy az intézkedést meg fogja előzni

a Nemzeti Banknak közeljövőben várható kamatláb-redukciója,

amit úgy pénzügyi, mint gazdasági körökben kikerülhetetlennek tartanak, mert hiszen most már megszűntek azok az okok, amelyek szükségessé tették a magas kamatláb fenntartását. Beavatott körök véleménye szerint a kormány

előreláthatólag 1½–2 százalékos kamat-mérséklést tervez.

Ismételjük, hogy ez a rendelkezés kifejezetten a belső tőke- és árutartozások kamatainak mérséklésére vonatkozik.

Külföldi tartozásainak kamatainak csökkentéséről csak a kormánynak és a hazai érdekeltségűeknek a külföldi hitelező-csoportokkal való tárgyalásai után lehet szó. Ugy tudjuk, hogy ilyen tárgyalások a külföldi hitelezőkkel még nem indultak meg. Ezzel szemben folynak

egy-egy rövidlejáratú hitelezőkkel olyan megbeszélések, hogy követeléseikre

most már ne hathónapos „Stillehalt” adjanak, hanem azokat esetleg hosszabbítsák meg.

A németek a rövidlejáratú hitelek visszafizetésére 10 évi haladékot kérnek hitelezőiktől. A magyar kormánynak is ehhez hasonló a számdéka, azzal a különbséggel, hogy az ekképpen meghosszabbított hitelek természetesen nem egyszerre volnának a lejáratú időpontban esedékesek, hanem a meghosszabbított határidő alatt a kamatokon felül részfizetések is teljesítendők volnának. A rövid lejáratú hiteleknek több évre terjedő végleges likvidációjára egyébként több módoszat van kidolgozás alatt. A hosszulejáratú hitelek ügye a német hiteleknek most Genfben történő rendezése után lesz nálunk is aktuális.

Egy egyetemi hallgató öngyilkos lett, mert összeveszett leányismerőseivel

Kereki Gyula 22 éves egyetemi hallgató vasárnap este 9 órakor Rákospalotán a Máv-Telepen, szülei lakásán szívenlőtte magát. Kereki ma az esti órákban egy leány ismerőseivel összeveszett és afeletti bánatában követte el tettét. A mentők életveszélyes sérülésével a gróf Károlyi-kórházba szállították.

Értizvedek óta

kiváló kávézesítőnél bizonyult a valódi Franck.

A hadirokkantak köszönete

A következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

B. lapjának december 28-iki számában „Tisztelet a rokkantaknak” cím alatt egy közlemény jelent meg, amelynek olvasása örömmel töltött el bennünket és arról győződött meg minket, hogy b. lapja igaz szöszölője a hadirokkantak igaz és több méltánylást érdemlő ügyének.

Fogadjon ezért a tekintetes Szerkesztő Úr igaz szívből jövő köszönetünket és engedje meg kérésünket, hogy tartsa a hadirokkantak érdekében felvetett szép és nemes akcióját napirenden és akkor talán meg is fog az valamikor valósulni. Maradtunk a nagyságos Szerkesztő Urnak hazafias tisztelettel Kálmenecker Rudolf, Kaposvár, Kanizsai-út 16. szám.

Levelet kaptunk Sátoraljaújhegyről Ujjfalussy Mihály 75 százalékos rokkant nyugdíjállományú főtüzemestertől is, aki hivatalos okmányok másolatával bizonyítja, hogy nyugdíjának, illetve rokkantségjének a kiutalása 1914 óta mindmáig késik és az akták az egyik hivatalos fórumtól a másikhoz vándorolnak, anélkül, hogy a szerencsétlen ember illeteiket folyósítanák. Az illetekeseknek figyelmébe ajánljuk Ujjfalussy Mihály jogos ügyét.

Nem találják Hindenburg szilveszteri beszédének megzavaróit

Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök szilveszteri beszédének megzavarása ügyében folytatott nyomozásnak még nem mutatkozott kézzelfogható eredménye. A rendőrfőnökség által előállított két táviróépítőmunkás egyikét kihallgatása után elbocsátották. Ugyilátszik egyébként, hogy a második gyanúsított sem tartózkodott a kérdéses időben a tett helyén. Vasárnap egy harmadik táviróépítőmunkást hoztak kihallgatás céljából a rendőrfőnökségre. Ezidőszerint még alibijét vizsgálják felül. Az eset kinyomozása annál nehezebb, mert a kérdéses kábelaknában a legcsekélyebb bizonyítékul szolgálható nyom sem maradt, a gyanúsítható egyének köre pedig rendkívül széles.

Miért drága a tej?

A tejrendelet tarthatatlanságára jellemzőek azok a kihágási ítéletek, amelyeket az utóbbi napokban hoztak ismét több fűszerkereskedő ellen. Az egyik kereskedőt azért büntették meg, mert a tejtermelő vállalat, amely számára a tejet szállítja, a szokásos tizszázaléknál nagyobb hasznot biztosított részére, egy másik fűszerest pedig azért bírságotlalt meg, mert a maga hasznának részbeni feloldozásával olcsóbban adta a tejet vevőinek, mint ahogy azt tizszázalékos haszonnal árusíthatta volna. Erőtelletlen szinte, hogy a mai általános elszegényedés idején, amikor arra kellene törekedni, az egész vonalon, hogy az árak mi-nél olcsóbbak legyenek, a hibás és teljesen célt tévesztett tejerrendelet miatt ilyen kihágási ítéleteket kell hozni jószándékú kereskedők ellen.

TÉLI PÓK VÁSÁR

Rákóczi-ut 76

kezdődik

január 4-én **hétfőn** reggel fél 9 órakor

Mindenkinek érdeke megnézni!

A HÍR

A szegény Vasművek.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete is megkezdte a leépítést. A nagy takarékosági ház úgy látszik áttért a Vasművekre is, ahol hír szerint az egyik igazgató elbocsátása is készülőben van. Lehet, hogy mindez az ügyvezető igazgató betegségeivel van összefüggésben, de az sincs kizárva, hogy szegény vasművek valóban a legnagyobbjok takarékoságra kényszerültek. Arra kell legalább is következtetni abból, hogy a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete most ajánlott levélben valamennyi lapnak erre az esztendőre lemondta az előfizetést. Ha azonban a vasműveknél tényleg olyan szigorú takarékoságra van szükség, akkor elsősorban ezeknek a leveleknek — ajánlasi díját takaríthatják volna meg. Mert hiszen egy ilyen szegény egyesületnél, ha nem tévedünk, minden fillér számít...

Kiskőrösi ügyvéd súlyos balesete. Súlyos lábtoréssal szállították Budapestre dr. Thury István fiatal kiskőrösi ügyvédét. A tartságban jól ismert ügyvéd, aki Kiskőrös politikai életében is szerepet játszik, december 28-án, amikor a kávéházból hazakészült, elesett és jobb lábát törte. A kiskőrösi orvos kórházi kezelést tartott szükségesnek és ezért a fővárosi Verebely-klinikára vitette betegét. Az ügyvéd balesetével kapcsolatban Kiskőrösön különböző hírek kerültek forgalomba, de értesülésünk szerint ezek minden alapot nélkülöznek.

ZALOGCÉDULÁT vezret, megösszárthatok, veszek legmagasabb kölcsönt...
GELLÉRT, Toroz-körút 1/b.

Egyedül eloltotta a tüzet. Dr. vité: Gereöffy Géza csendőrszázados, dombóvári szárnyparancsnok, észrevette, hogy az egyik ház udvarából füst gomolyog ki az utcára. Odasietve a nagy, fából épült házhoz, látta, hogy az már lángokban áll. A tűz már a szomszédos lakóházra is átkapott. Gereöffy százados egymaga fogott hozzá az oltáshoz. Felkapott egy hatalmas kórt s azzal szétverte a tűz féskéjét, majd személyesen vezetett az oltási munkálatokat is. Mire a tüzoltók kivonultak, a tűz már lokalizálva volt. A százados a lakosság lelkesen megülte.

Miért fizet írógépet

Ismeret előre, mikor általunk havonta utolagos 80 illiór számszámú tárcsát tartathatja. Ez tárcsá és írógép jóbarátjaidnál vanál, Lehel-utca 14. Tel.: 901-44. Speciális lavatóműhely. Bel- és külföldi írógépekkel.
Rádió-össztályt nyitottunk! Kérjen ajánlatot!

Négy asszony és egy férfi esett össze vasárnap az utcán. Pesterzsébeten az Iskola-utca 3. számú ház előtt Simutsky Margit 28 éves háztartásbeli összeesett az utcán. A mentők a Szent István-kórházba vitték. Vasárnap este 7 órakor a Kistető-utca 8. szám alatti városi melegezőben Böde Anna 22 éves napszámos nő összeesett. Mentők vitték el a Rókus-kórházba. Ugyancsak ismeretlen okból összeesett a Lujza-utca 8. számú ház előtt Kaesay Mária 74 éves napszámos nő. A Szent István-kórházba került. A Kun-utcai kórházba szállították Szizethy Erzsébet 68 éves napszámosnőt, aki összeesett és ballábszárat törte. Végül a Margit-körút 75. számú ház előtt összeesett Záradok Lajos 28 éves lovász, akit a mentők a Szent László-kórházba vitték.

Dr. Fényes szakorvos
vér-, bőr- és nemibetegségek kezelésében és a napfény-otthonban.
Rákóczi-utca 32. I. em. I. ajtó. Rókussal szemben

Tűz Boldrogkeresztúron. Újév napján este 7 órakor Bodrogkeresztúr községben egy nagyobb szerű épület kigyulladt. A nagy szélviharban attól lehetett tartani, hogy a szomszédos takarmánykazlak és nádfedeles épületek is lánggyúlnak. A tűzoltóság telefonon a szerencsi tűzoltóságot hívta segítségül, amely a tüzet lokalizálta, mielőtt az még nagyobb terjedelmet ölthetett volna.

Gyutacsot lopott, megvakult Tokajban Karácsonyi József ottani lakos a tokaji kőbányából egy robbantógyutacsot lopott, hogy azt szétzedve, a rézhüvelyt eladja. A gyutacs kezében felrobbant és Karácsonyi súlyos sérüléseket szenvedett. Karácsonyi mindkét szeme világát elvesztette. A robbanás ereje a szoba egyik falát kitértette.

Idegesség, kimerültség, álmatlanságnál a 40 filléres Pilavin-fürdő felülmulthatatlan.

Román vizumot csak lel ellenében adnak ki. A budapesti Román Királyi Követség (Konzulátusi osztály) ezúton hozza tudomására az érdekelteket, hogy 1932 január 4-étől kezdődően a konzulátusi illetékeket effektív leiben fogja bevételteni. Ennek fogva egy beutazási vizum díját 400 leiben állapították meg.

Vallásosság vagy üzlet?

Éles ellenzés fogadja a Zsidó Hitközség által felállítandó Hűsbeszerző Központ tervét

A Mészáros Ipartestület és a Pesti Izraelita Hitközség között megindult tárgyalások, amelyek — mint már megírtuk — a hitközség által felállítandó szándékolt Hűsbeszerző Központ ügyében folynak, még nem vezettek megegyezésre. Ellenkezéleg, a kérdést mindannyob hüllámokat ver és már nemcsak az erdekelte köremszázadosokat, hanem a hitközség tagjainak egyrészt is a hitközség elöljáróságára ellen hangolja.

A zsidó hitközség vezetősége annakidején nem tudta keresztülvinni a kaszusz-kérdésben akaratát, mert az ortodoxia ellenállása következtében meghiusult az a terv, hogy a neológ és ortodox kaszusz intézményét egyesítsék. Miután tehát itt a hitközség vezetősége nem tudott megtakarítást elérni, most a tervbevitelt Hűsbeszerző Központ felállításával akarja jövedelmét szaporítani. Kezében csak az volt a terv, hogy a felállítandó Hűsbeszerző Központ adhatná el kizárólag a vágónidőn a mészárosok részére a kóserhúst. Már ez a terv is nagy felzúdulást idézett elő az érdekelte köremszázadosok körében, mert hiszen ez azt jelentené, hogy a Hűsbeszerző Központ diktálná az árakat és a köremszázadosok, akik eddig bármily nagyvágótól beszerezhetik a húst, elesnének a verseny lehetőségétől, aminek következtében a kóserhús megdrágulna.

A terv ellen a Mészáros Ipartestület tiltakozását jelentette be Stern Samu hitközségi elnöknel, azonban alig indult meg a 38 köremszázados érdekelte az ipartestület akciója, a Pesti Izraelita Hitközség elöljárósága már ki is terjesztette tervét olyanformán, hogy a létesítendő Hűsbeszerző Központ saját vezetésében maga is hat mészárszéket állítana fel, úgy hogy ezek a mészárszékek erős konkurenciát jelentenek a zsidó mészárosoknak. Természetes, hogy ez még nagyobb felháborodást vált ki az érdekelte mészárosok körében, mint a hitközség eredeti terve és most már nemcsak a mészárosok, hanem a zsidóság

nagyrésze is szembefordult az elöljáróság tervével.

Két szempont vezeti a vallási tradíciókhoz ragaszkodó konzervatív zsidókat, amikor a hitközség elöljáróságának legújabb terve ellen állást foglalnak. Egyrészt rámutatnak arra, hogy a Hűsbeszerző Központ megszervezése a kóserhús árának tetemes emelkedésére fog vezetni, tekintve egyrészt azt, hogy a központnak monopolisztikus jogai lennének, másrészt pedig azért, mert ha a koncesszió külön jövedelmet jelent a zsidó hitközségnek, ezt végeredményben a kóserhúst fogyasztó közönséggel fizetné meg a Hűsbeszerző Központ. Már pedig a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette még gondolni sem szabad arra, hogy megdrágítsák a kóserhúst, annál kevésbé, mert a Pesti Izraelita Hitközség 67.000 adófizetője, illetve az ezt kitevő 45.000 pesti neológ zsidó család közül a hitközség adatai szerint úgyis csak 3.600, valójában azonban mindössze 2.400 család vezet rituális háztartást. Mielőtt a kóserhús megdrágulna, csak természetes, hogy ezek közül is sokan kénytelenek volnának eltekinteni a rituálé betartásától.

A mai helyzet tehát mindenben hasonlít a kaszusz átadásának terve körül keletkezett bonyodalomhoz és kétségtelennek látszik, hogy ebben a kérdésben is a mészárosok, illetve a konzervatív zsidók fognak diadalmaskodni és a hitközség elöljárósága kénytelen lesz elejteni ezt a tervét is.

Ez részben már meg is történt, mert a hitközség részéről nyert információk szerint a mészáros ipartestület által kiküldött háromtagú bizottság elé a kedden folytatandó tárgyalásokon a hitközség elöljárósága már olyan módosított javaslatot fog terjeszteni, amely szerint a mészárosok továbbra is beszerezhetik a kóser húst a nagyvágótól és a felállítandó új szervet elsősorban az adminisztratív ellenőrzés lenne a feladata. Ilyen alapon ah hitközség részéről remélik a megegyezés létrehozását.

A magyar ügy szószólója Japánban. Újév napján érdekes előadást tartott a rádióban Waxanabe-Metzger Nándor, aki előadása végén ebücsözött a magyar közönségtől és elmondotta, hogy hamarosan visszatér Japánba. Metzger Nándor évekig élt kinn Japánban és most hosszabb magyarországi tartózkodása után visszatér második hazájába: Nippon országába. Waxanabe-Metzger magyar származású ember, de már félig japánosodott és igen értékes szolgálatokat tett már a magyar ügynek. Keleten. Itthonlété alatt több érdekes előadást tartott és cikkeket is ismertette a japán életet, most pedig, hogy visszatér távoli második hazájába, ott ismét lelkes szószólója lesz a magyar ügynek.

HA AUTO
MERCEDES-BENZ

A házfelügyelők és segédházfelügyelők harca. A házfelügyelők és segédházfelügyelők között az utóbbiak járandóságai ügyében megindult harc újabb stádiumba jutott. A szűkecsfővárosi lakásbérleti szabályrendelet most készül és rendezni fogja a segédházfelügyelők munkajogi helyzetét. A segédházfelügyelőknek ugyanis az volt eddig a jogos panasza, hogy a lakóktól a segédházfelügyelők részére beszedett százalékpénzeket a házfelügyelők nem juttatták mindenkor rendeltetési helyükre.

A Segédházfelügyelők Egyesületének 6296 tagja 480.000 pengő munkadíj elvonása miatt indított pert a munkáltató házfelügyelők ellen, akiknek egy része most úgy védekezik az ilyen keresetekkel szemben, hogy segédházfelügyelő helyett takarítót alkalmaznak, vagy más címet adnak a segédházmesternek. A segédházfelügyelők azonban bíznak abban, hogy a címre való tekintet nélkül, az új fővárosi lakásbérleti szabályrendelet biztosítani fogja valamennyiük járandóságát.

Az „Istenhívők” megvették a kispesti színházat. Kispeszt — mint ismeretes — már régebben munkódik az „Istenhívők” vallási szektája, amely ügyelgészik most az eddiginél nagyobb aktivitással akarja a „terítő” munkáját megkezdeni. Erre lehet következtetni abból, hogy az „Istenhívők” megvették a kispesti Magyar Király-színház színháztermét, amely eddig Kispeszt és Pestszentlőrinc egyetlen színháza volt és azt teljességgel fogják átalakítani. Kispeszt tehát színházterem nélkül maradt, viszont az „Istenhívők”-nek lempomuk lesz... A mai rossz színházi konjunktúra mellett nem is volna olyan rossz egyik másik válsággal küzdő budapesti színházat is.

Márciusban lesz a budapesti mezőgazdasági kiállítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1932 tavaszán a rossz gazdasági viszonyok ellenére is megrendezi az immár több, mint fél évszázados multia visszatérítő tenyészállatvásárlást. 1932 március 17-21. napján lesz a negyvenegyedik tenyészállatkiállítás és vásár, amelyet az egyesület ismét országos mezőgazdasági kiállítás és vásár keretében rendez. A rendezőbizottság a kiállítás látogatói részére utazási kedvezményeket szerzett, valamint a vizumnélküli betartásnak és a vizum utólagos kedvezményes megszerzésének engedélyezését is sikerült biztosítani. A magyar vasutak ez alkalomra máris megadták a szokásos felárú utazás kedvezményét. A tenyészállatok bejelentési határideje január hó 15-é. A többi kiállítási csoportban február 1-ig fogadják el a bejelentéseket a rendezőség (Budapest, IX., Köztelék-utca 8.), amely bármely kérdésben készséggel ad felvilágosítást és kívántra megküldi a bejelentő lapokat.

BOLDGULÁST BIZTOSÍT
ÖRÖKÉRTÉKET JELENT
Budapest közvetlen környékének legújabb házhelyparcellázása.
SZENT ISIVÁN-TELEP
150 négyszögletes ház helyen 6-9 pengő árakon 5 év lezetése
OKVETLEN GYÖZDJEK MEG PARATLAN SZÉPSEGÉRŐL! Felőrá jeggyel való kintadás vasárnap 9.40-kor és 12.40-kor. Jelentkezés a Pálffy-téri HÉV várótermében, indulás előtt 20 perccel.
ALLANDÓ HELYSZINI KIRENDELTSÉG.
KÉRJEN DIJMENTES TAJÉKOZTATÓT!
a KÖZGAZDASÁGI HITELBANKNAL, Budapest, IV., Váci-utca 39. szám.

Sefünk közölni Önnel

RÖVIDESEN ELTÁVOZIK Budapestről állandó párisi tartózkodásra Halmos Károly dr., akinek különösen franciaországi kapcsolatai közismertek és aki — különösen a néhai Loucheur francia miniszterrel való barátsága révén — Franciaországban egyik legtekisebb propagálója volt a magyar ügynek.

EGY RÉGÓTA HUZÓDÓ VALÓPERBEN a héten mondta ki a döntést a budapesti törvényszék egyik valóperi bírāja, végérvényesen elválasztva Martens Caesart és feleségét, Martens egyébként már jegyben is jár Stühlinghen Gerda német grófnővel, akivel Garmisch-Partenkirchenben egy síversenyen ismerkedett meg.

SOMOGYI NUSI, a kitünő primadonna, estéről estére a Mayá-ban egy rumbát táncol, majd a zenét tempóra dirigálja és énekl: „ta-ta-ta, pad-latta-ta” — „ta-ta-pad-latta”. Nagy volt a művésznő csodálkozása, amikor a héten Szolnokról csomagot hozott neki a posta és a csomagból egy gyönyörű lovaglónyergő került elő. Mellette pedig a következő kísérőlevél feküdt: „Mélyen tisztelt művésznő! Tudomást szeretem arról, hogy nékem nagy reklámot tesztek csinálni Pesten a színházban, amiért végtelen hálás vagyok. Ezért szívesen küldöm ezt a nyergőt, mert azt mondták, hogy ezen az egy szőn tetszik lovagolni. Hálás tisztelője, Padlatta Jeromos nyergesmester, Szolnok, Templom-utca 5.”

A pompás nyergőhez most már csak a szép párpa hiányzik.

EIVÁLTAK VÉGERVÉNYESEN, de ideális barátságban, Harsányi Zsolt, a kitünő író és felesége.

ÉS SZAKITOTTAK. — viszont egyáltalában nem végérvényesen, sőt — a szimpatikus nagybírtokos és sudártermetű, fekete művésznő, akik éppen hét évig éltek a legedesebb barátságban. Prognózis: kibékülés — már tegnap!

A NAPOKBAN szomorú felhívást tett közzé Wertheimer Aladár dr. ügyvéd, aki néhai Hegedűs Gyulának, a felejthetetlen emlékü nagy művésznök már életében is hűséges, baráti tanácsadója volt. A felhívás három napon belül jelentkezésre hívta fel a „hitelezőket”, akik netalán még követeléssel óhajtottak fellépni a — fájdalom — passzív hagyték ellen. De ilyen jelentkező nem akadt. Magyarzát: akadt öt hű barát, aki minden különösebb reklám és nyilvános tömjénezés nélkül összenedta azt a harmincezer pengő, — amennyi adósság a hagytékot terhelte és már-már abba a veszélybe jutatta a nagy művész özvegyét, hogy meg kelljen váltania a beszojó villától, amelyet szegény Gyula bácsi annyira szeretett.

SOHA MEG EGY KERESZTREJTVENY valamelyik nehezen megfejthető során nem vitakoztak annyit, mint a héten azon, hogy a Magyar Színház épületét vajon kinek a részére vette meg a Tresor-bank, illetve Fischer Marcell úr, aki azonban elzárkózik egelőre az elől, hogy ezt a rejtvenyt megfejtse.

NEMSOKÁRA FÉNYES HÁZSENTELO lesz Pestszentlőrincen, ahol a napokban készülnek el Szmere István palotájának berendezésével. A berendezés Kállay Tamás tervei szerint készült.

A HÉT VICCE:
— Kérlek szépen, adjál egy „százat!”
Másik úr:
— Milyen százat?
Egyik úr:
— „Égőt!”

Mély fájdalomtól porig sújtra jelentjük, hogy imádtott férjem, illetve apánk, apósnunk, nagyapánk és bátyám
Stern Lajos
volt somogyegyei nagybérlő január hó 2-án délután 3 órakor 74 éves korában, legboldogabb házasságának 44-ik évében hosszú szenvedés után csendesen elhunyt. Hétfőn, január 4-én délután 3 órakor kiserjük örök pihenésbe a farkasrét lizer temetőben.
Budapest, 1932 január hó 3-án.
Stern Lajosné szül. Weisz Józsa neje, Steff (né) Révész Béláné, László és Buzsi (né) dr. Kron Imréné gyermekei, Révész Béla, dr. Kron Imre vejei, Révész Mária, Kron Palika unokái és özv. Deutsch Izidorné szül. Stern Eugénia húga.
Elnemelt drága halottunk, de velünk maradsz.

Az a földrajz...

Kedves Szerkesztő Bácsi!

Olvastam a „Pesti Hírlap” karácsonyi albumában, hogy a Ladoga-tó Északamerikában van. Én csak egy III-ik elemista vagyok, de nagyon szeretem a földrajzot és tudom, hogy a Ladoga-tó nem Északamerikában van, hanem Európa (Finnország, Oroszország) legnagyobb tava. Az a sok gyermek, aki a Pesti Hírlapot olvasta, téves hitben lesz — rosszul fogja tudni a földrajzot. Tessék külni az újságba és a Pesti Hírlap hibáját kijavítani.

Kézcsókkal:

BALINT AKOS.

Titokzatos öngyilkosság egy fővárosi szállodában

Rejtélyes öngyilkosság történt vasárnap délután a gróf Zichy Jenő-utcai Terminus-szállóba két másik nő társaságában és szobalány két másik nő társaságában és szobahat kért. A bejelentő lapra dr. Mesterházy Béláné, 38 éves, orvos neje írt magát. Az őt kísérő két nőtl rövidesen elbúcsúzott s meghagyta a szobalánynak, hogy vasárnap délelőtt 12 órakor költse fel, mert délután tovább akar utazni Pécsre, ahol férjének, dr. Mesterházy Bélának orvosi rendelője van.

A portás 12 órakor felköltötte az úriasszonyt, aki reggelit kért. Kávé, vaj, jamet, zsemle evett meg jóízűen, majd a szobalánynak utasítást adott, hogy még két óráig hagyja pihenni, mert a vonatja csak 3 órakor indul. A szobalány a kapott utasítás szerint 2 órakor bezörgött a szobába s mivel hosszabb ideig nem kapott semmi választ, ki nyitotta az ajtót s az ágyon halottápadtan fekvő asszonyt megpróbálta felkelteni. Az asszony semmi életjelet nem adott, mire azonnal kihívták a mentőket, akik az éjjeli szekrényen talált pohárból megállapították, hogy dr. Mesterházy négyvennyolc éves korában megmérgezte magát. Az asztalon öt búcsúlevelet találtak, egyik férjének, másik a főkapitányságnak, három pedig különböző rokonoknak szól. A mentők életveszélyes állapotban vitték a Rókusba Mesterházyt.

Szigorú vizsgálat a postánál Remsey Sándor festőművész öngyilkosságával kapcsolatban

A Magyar Hétfő legutolsó számában foglalkoztunk Remsey S. Sándor fiatal festőművész tragikus halálával, amelynek epilógusaként most vizsgálat indult a postánál. Megállapítást nyert, hogy

ha az a búcsúlevél, amelyet a festőművész „sürgős” jelzéssel adott fel külső lakó feleségének, idejében megkezdett volna az asszonyhoz, akkor még meg lehetett volna akadályozni az öngyilkosságot.

Az expresszlevél ismeretlen okból megsérült, ezért a postahivatalban idézték Remseyt és csak jegyzőkönyv felvétele után szolgáltatták ki a levelet.

Az ismert fiatal festőművész halálának körülményei tudomására jutottak a postai igazgatóságoknak is, amelynek utasítására most erőlyes nyomozás indult, hogy terhel-e valakit felelősség az okért a körülményekért, amelyek a késedelmes kézbesítést okozták és így hozzájárultak a végzetes tragédiához.

A Demokrata Párt újéve

A Nemzeti Demokrata Párt és a Demokrata Kör együttesen rendezett szombat esti vacsoráján üdvözölték Vázsonyi Jánost, a párt és a kör elnökét az újévi üzenet alkalmából. Az üdvözlőbeszédet Várkonyi Kálmán törvényhatósági bizottsági tag tartotta. Vázsonyi János megható hangon mondott köszönetet az üdvözlésért.

— Az igazi ellenzéki egységet hirdetjük, — mondotta többek között Vázsonyi válaszában; — a dolgozó városi és falusi lakosság, termelő és fogyasztó, a polgár és munkás összefogásában, nem a hatalom felé kacsintgató koncentrációt, hanem a dolgozó néptömegek igazi koncentrációját.

Utánna Gál Jenő dr. szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy a kibontakozás tengelye a bizalmi válság megoldása és az államháztartás egyensúlyának helyreállítása.

Ezután Láng Lajos dr., a demokrata párt közéleti frakciójának elnöke, beszélt. Végül pedig Pusztay Károly olvasta fel újévi üzenetét.

Rendőrökkel lakoltattak ki egy asszonyt, aki erre lerombolta a házat, amelyet annakidején más telkére épített

Szomorú bonyoda: mak egy szegény asszony háza körül

Példátlannul érdekes eset történt az újpesti OFB-kertvárosban, amely mögött egy újpesti család tragédiája húzódik.

A hatalmas iramban terjeszkedő Újpestnek északi negyede egy pompás kertváros, ahol szebbnél szebb villák és épületek sorakoznak. Ebben a csöndes és szép kertvárosban azonban nagy adósságokban nyögnek a telektulajdonosok. A telkeket ugyanis a Károlyi-uralomból hasította ki az OFB s nem éppen alacsony áron jutott az igénylőknek, azonkívül súlyos feltételeket kellett vállalniok. A telkekre négy éven belül megfelelő építést kellett emelni, ellenkező esetben a telkek és a kifizelettel részletek visszazállnak az uradalomra.

Következtek azonban azok a súlyos idők, amelyek ma is nyomásztól hatnak mindenki-re. A négy év veszedelmesen közelgett, a házépítést tehát nyélbe kellett tütni.

Egy szegény asszony háza épít

Náthán Sándor köztisztviselő is vásárolt telket. Háza azonban nem tudott építeni. Ekkor megismerkedett Ürögdi Istvánnal, aki a lakásgondoktól úgy akart szabadulni, hogy bére vesd egy telket s arra házat építtet. Havi részletre, amennyibe máskéülben egy szobakonyha lakás bérlése kerül. Náthán örömmel kapott az alkalmon, bérbeadta a telket, Ürögdié szerint 10 évre a telekárért s azonkívül 200 pengőért, a megállapodásról azonban írvét nem készítettek, lévén kölcsönös a bizalom és barátság. A ház tehát felépült. Ürögdié már évek óta ott lakott, három gyermekével és albérlőjével.

A telektulajdonos megharagszik

Ürögdi Istvánnal boldog volt, hogy saját kis házában éldegélhetett; nyolc kövér malac szaladgált a Luther-utca 18. alatti ház udvarán, rengeteg baromfit tartott, pompás kis gazdaságot létesített házában.

Amde ekkor váratlanul baj történt. — A telek tulajdonosa, Náthán Sándor megharagudott Ürögdiére. Hogy miért, azt Ürögdi Istvánnal sem tudja. De a harag egyre jobban tartott, aminek a vége az lett, hogy Náthán átütött Ürögdiének:

— Kell a ház, be szeretnék költözni, tessék elcséjén elhagyni.

Ürögdié nem értette a dolgot, ügyvédhez ment, aki megnyugtatta, hogy semmi baj nincs, ne törődjön a haragvó telektulajdonossal. Az asszony nem is törődött a dologgal, azonban alig muli el néhány hét Újpest város képviselőtársaságában megjelent a városi főgyűlésen, magával hozott két rendőrt és felszólította Ürögdié, hogy a házat hagyja el, mert a telek Náthán Sándor tulajdona.

Nincs írásbeli szerződés!

Ürögdié fölháborodva je entette ki, hogy ő bérebe vette 10 évre a telket, ebből még hátra van 6 év, a bért rendszeresen fizette, tehát nem hajlandó elköltözni. Közben a ház elé érkezett egy bútorszállító kocsi. Náthán Sándor bútorával, aki nyomban be akart költözni a házába. Náthán Sándort meglátva, az asszony kétségbeesetten kérdezte:

— Az Isten áldja meg, hát nem adta nekem bérebe a telket?

— Nem bizony! — felelte Náthán. — Mutassa fel a szerződést!

— Az nincs, — kiáltott az asszony. — Én megbíztam Önben és Ön sem akart írást adni.

— Szép kifogás! — nevetett Náthán — nohát, csak költözön ki, mert különben kihordatom holmijait az utcára.

Szegény Ürögdié, keservesen zokogott, de olyan keservesen, hogy az egész utca lakói összefutottak. Azt mondta erre az egyik szomszéd a telektulajdonosnak:

— Ha Ürögdié jogtalanul lakik itt, miért engedte a házépítést? Miért nem szólt ez ellen négy év alatt?

Náthán azonban nem tárgított, de az ügyés 24 órai haladékot adott a kiköltözésre.

Lerombolják a kis házat

Alig hagyták el a hivatalos vendégek a házat, Ürögdié kétségbeesett tetre határozta el magát. Kihordta bútorait az udvarra gyerme-

keivel és hatalmas vasruddal nekifogott a ház lebontásához. A közben megérkezett albérlő és a gyerekek segítségével kiszédeltek előbb az ablakkereteket, azután az ajtókat és egyéb alkatekét.

A szegény, kétségbeesett család már nem is tudta, mit tesz. A boldog, kis otthon adó ház fedelét leszedték; a mennyezetet beomlasztották és az összespórolt, megtakarított pénzeken épült ház rövidesen a pusztulás képét nyujtotta.

— Az enyém volt, — zokogta a zomszédoknak Ürögdié, — én raktam össze a filléreket érte, nem veszik el tőlem épen!

Kocsit hozatott és elhajtatott bútorával, albérlőjével, 8 malacával és egy csomó ketreccel, amelyben a csirkék utaztak.

Máshol megjelent az ügyész, a két rendőr, azonkívül Náthán Sándor, aki újból bútorszáll-

Kocsizot bányászának az inségések... Az inségéseknek legveszedelmesebb ellensége a tél. Nemesak a meleg ételről, hanem a fűtött szobáról is le kell mondanunk az inségéseknek és ez a kemény téli időben nagy megpróbáltatást jelent. Kispesztén nemrég az inségések vezetői kocsizot bányászati engedélyt szereztek az inségések részére az ottani Cséry-féle telepen és ezt a példát most követte Pesterzsébet polgármesteri hivatala is, amely ugyancsak engedélyt ad a részurulóknak arra, hogy a telepen hulladék-kocsizot szedjenek. A „bányászati”-hoz írásbeli engedélyre van szükség, ennek ellenére is azonban az inségések nagy tömege kutat már napok óta a telepen kocsizot után.

Lakást kap takarításért házaspár (közalkalmazott), Kiss László, IX., Soroksári-út 42.

Tüz Tokajban. Szerencséről jelentik: Tokajban Szilveszter este kigyulladt egy lakóház. Az épület teljesen leégett, de a szomszédos épületeket sikerült megmenteni.

Véget ért Kassán a sakkverseny. A Kassai Sakkör egy hét óta tartó versenyét tegnap fejezték be. A verseny eredménye a következő: 1. Poesinszki (Prága) 8 pont, 2. Fazekas dr. (Mezőkaszony) 7 pont, 3. Steiner Lajos (Budapest) 7 pont, 4. Hromatka (Prága) 6 1/2 pont, 5. May (Pozsony) 6 1/2 pont, 6. Olexa (Brünn) 4 és fél pont, 7. Kóváry (Kassa) 4 pont, 8. Volkmann (Zsolna) 4 pont, 9. Kluger (Sátraljaihely) 3 és fél pont, 10. Sladek (Kassa) 2 és fél pont.

Lábat tört. Grimm Antal asztalos ma délelőtt Kispesztén a síkos járdán megcsúszott és ballábat törte. A kispesti mentők a Szent István-kórházba szállították.

Február 1-én tartja közgyűlését a Magyar Nemzeti Bank. A Magyar Nemzeti Bank jövő év február 1-én (hétfőn) este 6 órakor tartja a bank budapesti (V., Szabadság-tér 8. sz. a.) székházának másodikemeleti nagy tanácsstermében nyolcadik évi rendes közgyűlését. A közgyűlés ezen évi ülésén a Magyar Nemzeti Bank alapszabályainak 12. cikke értelmében csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik 25 részvénynek birtokát a banknál 1931. évi július 31-éig eszközölt letétlétl igazolták és ezen részvényeket azóta vissza nem vették.

FOX

MOLNÁR FERENC

LILIOM

Itókocsit bérelt s abban megint megházatta holmiját.

Amikor meglátta a romhalmazt, éktelen haragra lobbant, de bizony semmit sem tehetett, csupán jegyzőkönyvet vétezt fel, aztán az összesereglettek nevetése közben másodsor is hazavitte bútorait.

Ami ezután történt, az még érdekesebb történet. Náthán Sándor nem volt hajlandó föl-építtetni a házat, Ürögdié azonban igen. azzal a feltétellel, ha továbbra is benne lakhatik. Így történt, hogy tegnapra helyrehozták a rombolást a kömvészek és az ácsok s Ürögdié visszaköltözött a házába, szombaton, délután, albérlőjével, három gyermekével, nyolc malacával és csirkével.

Ugy tudjuk, Náthán Sándor egyelőre leteett arról a szándékáról, hogy a házába költözön.

Zsombok Zoltán

A járdára futott és gázolt egy személyautó

Vasárnap este 8 órakor a Bp. 28-444. sz. autómobil a Lehel-téren felszaladt a járdára és elütötte Torma Kálmánné 40 éves asszonyt, egy járásbírósi kézbesítő feleséget. A gépkocsit vezetőjét előállították a főkapitányságra, ahol azzal védekezett, hogy egy szembejövő autómobil akart kikerülni, amikor autómobilja megfartott a síkos úttesten és így futott fel a járdára. A sofört kihallgatás után elbocsátották, de az eljárást folytatja a rendőrség. Tormánét súlyos lábtöréssel a Rókus-kórházba szállították a mentők.

A gázoló autót Glasz József 34 éves sofför vezette, aki a Magyar Wolfram Lámpagyár Rt. alkalmazottja.

Az új szobaurak. Dunninger Jánosné Pesterzsébeten Matthyányi-utca 10. szám alatti lakásában egy szoba volt kiadó. Szombaton megjelent nála két fiatalember. Érdeklődtek a kiadó szoba iránt. A háziasszonnyal megállapodtak a szoba bérosszegben, majd kijelentették, hogy azonnal ott is maradnak és kipakkolják holmijaikat. Az asszony közben rövid időre eltávozott, mire a két fiatalember az egész lakást kirabolta. Magukkal vitték 10 lepedőt, 10 vánkost, 3 dunnát, 10 törülközőt, 1 fekete felöltőt, 1 abroszt, 1 pár cipőt és más próbát holmit. Dunningerné vasárnap bejelentette az esetet a főkapitányságon, ahol a nyomozást megindították.

A román pénzügyminiszter az olasz királynál. Rómából jelentik: A király ma fogadta Argeoianu román pénzügyminisztert, aki háromnegyed óra hosszat időzött az uralkodónál.

Öngyilkos lett, mert elhagyta az ura. Még Szilveszter napján öngyilkosságot követett el Arató Mátysné, aki a Rottenbiller-utca 48. számú ház negyedik emeletéről leugrott és a Rókus-kórházban meghalt, még mielőtt kihallgathatták volna. A rendőrség az öngyilkosság ügyében vasárnap fejezte be a nyomozást és megállapították, hogy a szerencsétlen fiatalasszonyt elhagyta az ura, miután nem tudta eltartani és Aratóné kétségbeesett helyzetében nem talált más kiutat, mint az öngyilkosságot.

Ünnepelegj fényvel!

A háziasszony szívesen büszkélkedik vendégei előtt az izléseesen terített asztallal. Ezüstjeinek, porcellánjainak és metszett üvegeinek szépségét az ebédlőnek célszerű, modern világítása még jobban kiemeli. Használjunk modern, káprázásmentes és gazdaságos

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPÁT!

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe

PARACELSUS SÖR

CSAPOLÁSA
MÉG-
KEZDŐDÖTT!

A nagy tapértékű barna idénysör — amíg a készlet tart — palackokban levejtve is kapható kávéházainkban, vendéglőkben, fűszer- és csmegeüzletekben. Vidéken: összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csmegeüzletben

CAFÉ CLUB DES CHAMPS ELYSÉES
SUPPER RESTAURANT
 Telefon: 282-36. V., Kossuth Lajos-tér 15.
 Kultúrigeny. Nélkülözhetetlen Közszükséglet. Hiánypótlás. Stílus, színpompá, kedvesség. Vacsora, Jazz. TÁnc 8 óráig.
Gönczi László mixer
Élysées! Élysées! Élysées!

SZÍNHÁZ—MOZI

Ferenczy Károly letiltotta a Városi Színház tagjainak konzorciális előadásait Estére megegyezés jött létre?

Különös intézkedésre ragadtatta magát Ferenczy Károly, a kilakoltatás előtt álló Városi Színház igazgatója. Személyzetének konzorciális alapon rendezett előadásainak további megtartását eltiltotta és már úgy volt, hogy a hétfői előadás is elmarad. Ferenczy szerződése január 13-án végleg megszűnik, illetve akkor köteles átadni a Városi Színház épületét. Érdekes megjegyezni, hogy a konzorciális alapon működő nyújtott Ferenczynek és mai napig közel 1500 pengőt folyósított a színház kilakoltatására ítélt igazgatójának.

Ferenczy Károly eljárása a színészek és az egész személyzet körében érthető elkésredést váltott ki és elhatározták, hogy hétfőn délelőtt fél 12 órakor dr. Molnár Dezsőnek, a Színészsövetség igazgatójának elnökele alatt társulati gyűlést tartanak, melyen tiltakozni fognak minden olyan eljárás ellen, amely a színház személyzetének létérdekeit veszélyezteti.

A késő esti órákban azután Ferenczy Károly többek közbenjárására mégis megmondta magát és a színészekkel létrejött megállapodás szerint a konzorcium egyszemélyes előadásait a Városi Színházban.

PÁTRIA Prolongálva FÉSZEK ♦ A 4 renegát

Wertheimerék utójánlatot adnak be a Magyar Színházra, amelynek művészi vezetését is át akarják venni

A Magyar Színház épületét tudvalevőleg az Ingatlanbank elárverezette és az árverésen az ingatlant a Tresor-bank vette meg. Bár a Tresor-bank részéről azt állítják, hogy a színház épületét megbízásból vásárolták meg, színházi körökben ezt valószínűtlennek tartják, annál is inkább, mert az ingatlanok tulajdonképpeni vevőre való átrúása újabb tetemes költséggel járna. A legvalószínűbbnek az látszik, hogy a bank üzleti spekulációból vette meg az épületet, amelyet nyereséggel tovább akar adni.

Bár az árveréstől számítva 15 nap időnk van, mar döntöttünk: beadjuk utójánlatunkat a Magyar Színház épületére. Mi azonban nemcsak a színház épületét akarjuk megszerezni, hanem magát a színházat is. Ebben a szeszben természetesen már a mostani bérli maradna meg a színházban, a jövő szezon elején azonban már mi nyitnánk meg a színházat, amelyet előbb teljesen átalakítanánk és modern alapokra fektetnénk. Meghagynók a színházat eredeti hivatása szerint prózai színháznak és arra törekednénk, hogy a színházat visszaállítsuk régi művészi színvonalára.

Abban az esetben, ha a Magyar Színházat valóban Wertheimerék veszik meg, az új szezontól kezdve Wertheimer Elemér lenne a sok viszontagságon átment színház igazgatója.

Január közepén újra megnyílik az Új Színház? A színházi válság legújabb áldozata az Új Színház, amely újév napján már nem tartotta meg előadását és azóta zárva van. A színház igazgatójától nyert információk szerint új tőke bevonására vonatkozó tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak, hogy január közepén újra megnyílhasson az Új Színház. A kényszerű üzemszünet azért vált szükségessé, mert a színház bevétele olyan gyenge volt az utóbbi időben, hogy nem akarták elmélyíteni ezt a deficitet.

Tízezer dollárt kapott Molnár Ferenc a „Liliom” megfilmesítéséért. 10.000 dollárért adta el Molnár Ferenc a „Liliom” filmjének a jogát, de kikötötte, hogy a film színpadi változat alapján készüljön el. Borzage, akit a film rendezésével a Fox megbízott, Molnár Ferenc jóbarátja s ennek a kikötésnek mindenben eleget tett. De eleget tett Molnár intencióinak Urban is, aki művészi szépségű dekorációval járult hozzá a „Liliom” filmváltozatának sikeréhez. A női főszerepet Rose Hobart alakítja, aki a „Liliom” színpadi változatában Newyorkban 700-szor lépett fel, míg a címszerepben Charles Farrell nyújtja színészi tehetségének legjavát. — Ficsur szerepében Lee Tracy produkál elsőrangú kabinetalakítást.

Pletykasarak

SZILVESZTER a színészek aranyéjszakája volt. Annyi kabaréelőadást rendeztek Szilveszter éjszakáján a fővárosban, hogy nem esoda, ha az év utolsó éjszakája a pendlők szüretje volt. A legtöbb társít azok a színészek foglalták le Szilveszter éjjel, akik egyik helyről a másikra robbogtak, hogy mindenütt szerepelhessenek a műsoron. Mint ilyenkor már lenni szokott, természetesen a művésznők és művészek urak nem minden helyen jelentek meg pontosan, sőt néhol teljesen el is maradt beígért szereplésük. A rekordot az idén is Radó Sándor, a népszerű kómikus tartja, aki huszonnyolc helyen lépett fel és kollégáinak nem kis irigységére agyonkereste magát.

— Ez az év is jól kezdődött — mondták újév hajnalán a holtfáradt Radónak a törzsasztalnál —, most legalább remélheted, hogy egész éven át sokat fogsz keressen.

Csak Salamon Béla, Radó örök riválisa jegyezte meg savanyúan:

— Tévedés. Nem az újév kezdődött ilyen jól, hanem a régi zárult kitűnő anyagi eredménnyel. Abból pedig nem lehet következtetni a most kezdődő esztendőre...

AZ ISMERT SZERZŐNEK premierje volt a Szilveszter éjszakai kabaréelőadás. Nagyon drukkolt a kulisszák mögött és amikor a függöny összecsapódott, megállapíthatja, hogy nem aratott nagy sikert. Elszontyolodva jegyezte meg:

— Kell ez nekem? Mások most jól mulatnak valahol, én meg búsulhatok... Az egyik szereplő azonnal készen volt a válasszal:

— Hiába, barátom, büntetlenül nem lehet a közönségnek elrontani a Szilveszter-éjszakáját...

A VÁROSI SZÍNHÁZBÓL tehát kilakoltították Ferenczy Károlyt, akinek rövid direktorsága ezzel befejeződött. Jellemző, hogy a színházgatók nagyrésze még mindig szeretné elgáncsolni azt a tervet, hogy a Városi Színházat, amelyre most új pályázatot írnak ki, meghagyják eredeti hivatalosnak: színháznak. A konkurrens igazgatóknak jól jön, hogy két előkelő külföldi filmvállalat is igényt tart a Városi Színházra, amelyből premier-mozit szeretnének csinálni. Valószínű azonban, hogy a főváros mégis csak színház céljára fogja újból bérbeadni a Városi Színház épületét.

A MŰVÉSZNÖK KARÁCSONYI AJÁNDÉKAIRÓL minden évben legendák járnak. Persze, nem minden volt eddig sem igaz ezekből a legendákból, amelyek azonban a rossz gazdasági viszonyok következtében az idén bizony kissé összecsúszottak és vérszegenyebbé váltak. Mert a művésznőknek sem megy már olyan jól, mint még tavaly. Az egyik primadonna például, akinek fantasztikus értékű karácsonyi ajándékairól, az elmúlt esztendőben valóságos regényeket írkáltak össze, a tavalyi nagyjértékű ékszerek, házi hangosfilmfelvételek és más drágaságok helyett az idén mindössze egy briliánsokkal kirakott arany karkötőt, sok virágot és Gerbeaud-t kapott a Jézuskától... Változnak a viszonyok és a pénzügyi viszonyok...

A másik komoly árverező a Magyar Színház épületére Wertheimer Elemér, az Andrássy-úti Színház igazgatója volt, akinek 15 napon belül joga van utójánlatot beadni. — Vasárnap délelőtt beszéltek Wertheimer Elemér színházigazgatóval, aki erre vonatkozólag a következőket mondta a Magyar Hétfő munkatársának:

A Philips rejtvenypályázat eredményének kihirdetése

Január 6, Vizkereszt napján délelőtt a Forumban

A Philips rádió és villamossági Rt. a „Halló, itt rádió” című filmmel kapcsolatban rejtvenypályázatot hirdetett, amelynek eredményét szerdán délelőtt 11 órakor Philips-kabaré keretében a nagyközönség előtt hirdetik ki. A publikum előtt bontják fel a lepecsételt Luxus-készülékét s az, aki a számát eltalálta, vagy legjobban megközelítette, azonnal átveheti azt. Csak azok a pályázatok érvényesek, amelyek keddtől estig a Philips rádió irodájába beletették. Ugyanakkor adják át a Royal

Apolló szilveszteresti nyertesének a kitűzőt 2007-es hangszórót.

Díjmentes belépőjegyek

átvehető ma és holnap a Philips-cég irodájában, V., Lipót-körút 18.

(Ugyancsak szerdán délután 4 órakor a Vígyszínház gyermekelőadásán egy Erőpavevő Philips mestermű-készüléket adunk annak, aki Lakner bácsi golyórejtvényét a legjobban eltalálja.)

Forum: Exfeleség

Az utóbbi évek egyik könyvsikere, Ursula Perott „Az exfeleség” című regénye, amelyet

Álmatlan éjszakái
 nem lesznek többé, ha valódi
PILAVIN
 fürdő használ, mert a tengeri só és szibériai lenyókvonatot tartalmazó Pilavin fürdő megnyugtató idegeket.
Ára 40 fillér
 Kapható pa látkában, drogériában és minden illatszertárban

a legtöbb nyelvre lefordítottak. Abszolút mai témát tárgyal egy érdekes, de elhibázott életű amerikai asszony fordulat és érdekes

történetében és bár nekünk néhol kissé idegen az a tipikus amerikai nézőpont, amely a regényen végigvonul, mégis érdekes a mai házasság problémájához merészen hozzájáruló könyv. Csak természetes, hogy a nagyszerű regényből filmet csináltak. A Metro-Goldwin-Mayer-filmgyár kitűnő hangosfilmje nem torzította el a regény meséjét és friss tempót, teljes filmszerűséget adott az izgalmasan érdekes cselekménynek. A címszerepet Norma Shearer játssza a filmben, akit hosszabb szünet után szívesen lát viszont a közönség. Alakítása élettel teljes, kitűnő. Egész sor jó színházi produkció teszi még a gondosan rendezett filmet érdekessé. Az „Exfeleség” bemutatóját a Fórum-színház közönsége nagy tetszéssel fogadta.

Szerdán délután 4 órakor Gyermekelőadás a Vígyszínházban. Zsúfolt ház tapsolta végig a Vígyszínház újévi gyermekelőadását, amelyen megjelentek József Ferenc főherceg, Anna főhercegnő gyerekeikkel. Az előadást szerdán, Vizkereszt napján megismétlik. Az előadás során golyóverseny is lesz, amelynek győztese egy darab négylámpás Európa-vevő Philipsrádiót kap ajándékba.

ROYAL ORFEUM

1932 január
 Az utolsó évek legnagyobb és legjobb műsora
5 JUNSTRO
MR. GULDAN MEDVÉI
A. & R. REINER
BRIX AND PARTNER
 világhíresek
és még 8 elsőrendű szám
 minden délután és este

A Lipótvárosi Polgári Kör bridge versenye

Nagyszabású bridgeversenyt rendezett szombaton és vasárnap a Lipótvárosi Polgári Kör. A mintegy 80 párból álló előkelő és jónévtű versenyző és a versenyre valóssággal tóduló közönség társadalmi eseménnyé avatta ezt az egyébként is értékes bridgeversenyt. A hatalmas siker egyaránt köszönhető a rendezőségnek és a versenybíróknak, melyben számos klub, így az Országos Kaszinó, Uri Club, MAC, KMAC, Sziget Club, Fészek, Lipótvárosi Kaszinó tagjai vettek részt. A siker és a sima lebonyolítás érdekében Scheuer Róbert képviselő, Erdélyi Lóránt alispán, báró Herzfeld Pál, Forbát Imre, Új György, Szerviczky György, Farkas dr. buzgólkodtak. A késő esti órákban került a sor az izgalommal vart döntő lebonyolítására. A döntőbe került párok közül nagy eséllyel indulnak az első helyre a következő párok: Hernád-Tauszig, Barna-Hilb, Kéri-Szántó-Cochen, dr. Péteri-dr. Király, Szmeccsányi-Leitner párok. A reggeli órákban fejlődik csak ki a verseny tulajdonképpeni állása és ekkor kezdődik csak el a legnagyobb küzdelem a Székely Egyletem Hallgatók által rendezett verseny értékes díjaiért.

A Papagáj-mulató új variété műsora a szokottnál is nagyobb sikert aratott. Az elegáns mulatóban úgy a világvárosi számok, mint az olcsó árak biztosítják a közönség teljes elégedését és jó hangulatát.

SZÍNHÁZI VACSORÁK A PAPAGÁJ

Dancing-Dining-Room-ban
 Oláh Gvárdias Mihály régi híres, magyar-francia konyhájából. Négyfogásos soupe egy kis üveg pezsgővel 6 (hat) pengő!
 Szervírozva fel 10 től 12 óráig
 12 után nagy var elő-műsor
 reggel 5 óráig
a közönség hangulata biztosítva!
Beleépődij nincs!

Pátria és Fészek: A négy renegát

Az idegenlégióban játszódó filmek mindenkör izgalmasak és ezzel magyarázható, hogy ezeknek a filmeknek mindig nagy közönségük van. A Fox-filmgyár legújabb hasonló zsánérú filmje, „A négy renegát”, a cselekmény izgalmaságánál és a rendezés gondosságánál fogva, semmivel sem marad a legjobb ilyen filmek mögött. A siker oroszlandérsze Noah Beeryé, aki az ilyen legionista szerepekben már specialista és nagyon jó Mirna Loy és Warner Baxter is. A mindvégig lebilincselő filmet a Pátria- és Fészek-mozi mutatta be.

Az újév első nagy sikere

Ex-feleség

Ursula Parrott világhírű regénye.

A címszerepben

Norma Shearer

Ezenkívül a legkitűnőbb filmcsemege

Flippy, mint Trader Horn

Metro-Goldwyn Mayer filmek

Mától kezdve:

Rádus Metro Filmpalota

Előadások 2—6-ig folytatólagosak, azután 6, 8, 10 órakor. — 800 ülőhely 1 pengőtől 2 pengőig.

Az intelligencia filmje az

Ex-feleség

Bemutatja az úri közönség színháza a

FORUM FORUM

Téli CORVIN VÁSÁR 1932

ezuttal már hétfőn, január 4-én 1/2 9 órakor kezdődik

VASÁRNAP SPORTJA

Középnémetország — Hungária 4:1 (3:1)

Halleban az újév első vasárnapján a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is a mérkőzésre több, mint 7000 főnyi közönség gyűlt össze, amely élénk iramú és időközönként magasnívójú játékból gyönyörködhetett. A mérkőzést a Középnémetek nyerték. Technikai szempontból mindkét csapat egyforma erejűnek bizonyult, a szászok azonban jobb összjátékot és nagyobb buzgalmat mutattak. A hallei Bresse a kapuban kiváló munkát végzett. A Hungária csapatában a két hávéd és Hires balszélső emelkedett ki a mezőnyből.

A magyar csapat egyébként fejtették és egyéb technikai szempontból a németek fölött állott.

A mérkőzés a Középnémetek támadásaival kezdődött és a 10. percben a hallei *Schlak* balszélső megszerezte a vezetést csapatának. A magyar együttes erélyes ellentámadásokba fogott és 5 perccel később egy jobbszélről beadott labdával Cseh II. révén kiegyenlített. A 20. percben *Schwarzwalder* balösszekötő lövéséből újból megszerezte a vezetést. A 32. percben a jénai *Werner* középcsatár háromra szaporította a középnémetek góljainak számát.

Szünet után mintegy negyedórán keresztül a Hungária volt fölényben, azonban támadásai eredménytelenek maradtak. Pár perccel a mérkőzés befejezése előtt a lipcei *Klepsch* jobbösszekötő beállította a végeredményt.

Ferencváros — Düsseldorf kombinált 2:2 (2:1)

Annak ellenére, hogy az időjárás a lehető legkedvezőtlenebb volt, a helyi viszonyokhoz képest mégis nagyszámú közönség jelent meg a Ferencváros bemutatkozásakor. A magyar csapatban Takács II. helyett Toldi játszott. A magyar együttes úgy taktikai, mint technikai szempontból magasan fölülte állott ellenfelének, azonban csatáiraik az életveszélyes, csúszós pályán a kapu előtt nem mertek közelharcba bocsátkozni, úgy hogy az eredmény döntetlen maradt.

Negyedórás magyar fölény után Kohut a 16. percben megszerezte a vezetést, három perccel később azonban Hochgesang jó passzából Stofels kiegyenlített. Pár perccel a féltűz befejezése

előtt Toldi újból megszerezte a vezetést a Ferencvárosnak.

Szünet után a magyar együttes a mezőnyben nagy fölényben volt, a közönséget szebbnél-szebb akciókkal gyönyörködtette, azonban

A 26. percben védelmének hibájából Kohlerski a németek részére megszerezte az egyenlítést.

A mérkőzés hátralevő részében a magyar csapatnak alkalmá lett volna több gólt is lőnie, de a már említett körülmény folytán csatárai a kapu előtt túlságosan féltették magukat.

Az MTK nyerte a Téli-Kupát

66¹/₂ m ifj. hátúszás. 1. Barabás BBTE 53 mp. 2. Brém MAC 53.2 mp. 3. Bokor FTC 54 mp. — 200 m II. o. gyorsúszás. 1. Kánassy MAC 2 p 27.8 mp. 2. Jakab UTE 2 p 35 mp. 3. Pauer MAC 2 p 36.4 mp. — 100 m hölgy gyorsúszás. 1. Tóth II. MUE 1 p 33.2 mp. 2. Báder UTE 1 p 46.2 mp. 3. Bán FTC 1 p 46.6 mp. — 3 × 66¹/₂ m vegyes staféta. 1. FTC/a 2 p 22 mp. 2. FTC/b 2 29.8 mp. 3. MUE 2p 30.2 mp. — 200 m ifj. gyorsúszás. 1. Gyögi UTE 2 p 32 mp. 2. Zólyomi MUE 2 p 42.4 mp. — 100 m hölgy mellúszás: 1. Szép III. ker. TVE 1 p 35.8 mp. 2. Bethlen FTC 1 p 40.2 mp. — Vízipólok: UTE—MAC 5:1 (1:1), MTK—III. k. 8:0 (4:0).

Vita nyerte a gyorskorcsolyázó versenyt. A Budapesti Korcsolyázó Egyesület gyenge szélben és havas jégen tegnap reggel rendezte 10.000 méteres gyorskorcsolyázóversenyét, amelyen a nyolc versenyző indítása egyszerre történt. Eredmények: 1. Vita 19:25 mp, 2. Wintner, 3. Sógör, 4. Kimmerling.

Magyar hokigyőzelmek a Tátrában. A tátrai sporthét keretében a budapesti BBTE először az SK *Zilina* (Zsolna) ellen 8:0 (0:0, 3:0, 5:0) győzött, míg a délután folyamán a *Maggasttrai SC* ellen újabb győzelmet aratott ezúttal 2:0 (2:0, 0:0, 0:0) arányban. Mindkét mérkőzés alkalmával fiatal magyar csapatban különösen *Barca* és *Ray* volt jó.

A nagyszerűen szereplő Kispest Svájcban és Jugoszláviában folytatja túráját. A Kispesti FC túráját még két mérkőzéssel bővítette ki. Az egyik mérkőzést Jugoszláviában, Laibachban játsszák le az Illiria csapatával, a másik és a túra utolsó mérkőzése Svájcban, Locarnóban lesz. A kispesti játékosok jó kondícióban vannak. pihenőnapjaikat tréningre használják fel és erősen bizakodnak, hogy veretlenül végzik be a túrát.

(A legfrissebb sporteredményeket a 2. oldalon közöljük.)

Futballisták ranglistája

Érdekes összehasonlításokra ad alkalmat az alábbi statisztika, amelyben igyekeztünk működő futballistáink ranglistáját megállapítani. A játékosok rangsorát csak az egyes posztok szerint lehetett összeállítani, szemben a tennisz vagy a vívás ranglistájával, mert a futballban nehéz reális összehasonlítási alapot találni a legkitűnőbb jobbszélső és a legkiválóbb centerhalf képességeinek szembeállítására.

Érdekes adatok bukkantak elő e ranglista alapján, amelynek helyességét tökéletesen igazolja maga a bajnoki tabella is.

A nagy versengésben a három nagy csapat vezet. Az Ujpest megoldatlan center és centerhalf kérdése szembenő. A Hungáriát gyenge halvesora veti vissza. A Ferencvárosnál kirívó a védelem gyengébbége. A ranglistán zárjélek között osztottuk be azokat a játékosokat, akik ezidőszert keveset vagy sérülésük miatt egyáltalában nem játszanak, de azért tudásuk révén a ranglistára kínálkoznak.

Ime a ranglista:

Kapusok:	Jobbhátvédek:
1. Ujvári	1. Mátyás
2. Aknai	2. Kóvágo
3. Háda	3. Flóra
4. Gallina	4. Takács
5. Szemző	5. Werner
6. Vermes	6. Fejér dr.
7. Biri	7. Rozgonyi
8. Bereczky	8. Weber
9. Dénes	9. Kovács
10. Budai	10. Szemere
11. Lantos	11. Miklósi
12. Erdős	12. Vadász

Balháttvédek:	Jobbfedezetek:
1. Dudás	1. Borsányi
2. Kocsis	2. Laki
3. Biró	3. Kárpáti
4. Korányi (Fogl III)	4. Palotás
5. Török (Szendrő)	5. Beretvás
6. Joós (Nagy)	6. Bebró
7. Remmer	7. Egri (Hosso)
8. Janzó	8. Raix
9. Dankó	9. Vági
10. Moharos	10. Sárközi
11. Hunyadi	11. Szabó
12. Rózsa	12. Vanicsek

Középfedezetek:

1. Sárosi
2. Moré
3. Kléber
4. Kárpáti
5. Köves
6. Lutz II.
7. Péter
8. Somogyi
9. Pogány
10. Burger
11. Puroold
12. Buza

Jobbszélsők:

1. Tánoc
2. Titkos
3. Markos
4. Török
5. Fenyvesy
6. Koszta (Györi)
7. Kovács
8. Pacolai
9. Iglódi
10. Schmidt
11. Csere
12. Mészáros

Középcsatárok:

1. Kalmár
2. Jakube
3. Turay
4. Teleky (Skvarek)
5. Steiner
6. Kovács II.
7. Zilahy
8. Polgár
9. Rudas
10. Egri
11. Kormos
12. Kautzky

Balösszekötők:

1. Hires
2. P. Szabó
3. Kohut
4. Belkó
5. Steiner
6. Stanzel
7. Dömötör
8. Ormos
9. Hajós
10. Tunyoghy
11. Tárnok
12. Cséényi

Balszélsők:

1. Lázár
2. Szalay
3. Magyar
4. Bán (Vtg)
5. Sebes
6. Vámos
7. Gyórfity
8. Schuster
9. Kevitaky
10. Bejcsik
11. Keresztes
12. Király

(Folytatjuk.)

Kiss Tivadar.

A lakihegyi Varsányi-csárda volt a puccista szövetkezés főfészké

A sikertelen szélső jobboldali puccskíséret nyomozása még mindig nem fejeződött be, mert az újabb kihallgatások számos új körülményt vetettek felszínre.

A puccsisták vezéreinek sorában tartóztatták le Csapó Imre szigetszentmiklói közművelest, akit karácsony előestéjén szállítottak be a pestvidéki ügyészség fogházába. Csapó Imre most legutóbbi kihallgatása alkalmával szenzációs vallomást tett. Elmondta, hogy a múlt nyár folyamán

gyakran megjelent Tóth Ferenc vívómester a Laki-hegy lábánál fekvő Varsányi csárdában sok autón érkező előkelő úr társaságában és ezeken az értekezleteken arról vitatkozta, hogy milyen módon lehet helyreállítani az ország régi határait.

Csapó Imre közművesmester egyik leggazdáról vagy felforgatósról sohasem esett szó és a sok „előkelő úr” csak az irredentizmust hirdette.

Csapó Imre közművesmester egyik leggazdagabb polgára Szigetszentmiklósnak, a község legszebb helyén saját négyszobás házában lakott feleségével és öt gyermekével. Érdekes megemlíteni, hogy

Csapó volt a vidéki Rothermere-mozgalom egyik vezére.

A közművesmester ügyvédje, dr. Lederer Miksa a vizsgálóbíróhoz beadványt intézett, amelyben tanúként kéri kihallgatni azokat az előkelőségeket akik Csapó Imre szerint állandó résztvevői voltak a lakihegyi titokzatos gyűléseknek.

A Községi Polgári Párt az olcsóbb villamos viteldijakért

A belső városi forgalomban olcsóbbak volnának a jegyek, a város határán túl azonban a jegyek árát fölemelnék

A városkés vezetőjének passzivitása folytán, ép úgy, mint a főváros nyári szünete alatt most is az Egységes Községi Polgári Párt vezetősége foglalkozik olyan gazdasági tervekkel, amelyek a főváros lakosságának érdekeit lesznek hivatva szolgálni.

Ismeretes, hogy Papp Hugó foglalt annak idején állást a polgármesternek a gáz- és villany árát célzó előterjesztése ellen és sikerült is neki az eredeti gondolatot megbuktatni. Most Scheuer Róbert vetette fel és terjesztette ki a villamos viteldij csökkentésére irányuló tervezetet, amelyet a párt és annak vezetősége végre is kíván hajtatni. Elgondolása szerint

a városi belső forgalomban a menetdíjat úgy a szakaszjegynél, mint az átszálló jegyeknél legalább 2 fillérral csökkentenék, a város közgazdasági területén kívül eső utazásokra azonban 4-6 fillérral felemelnék,

ami bizonyára nagy visszatértséget fog kelteni a környék lakossága körében.

Tréfasarok

Borzasztó, kérlek, Arisztid, hogy az elsője péntekre esik.
Még az a szerencse, kérlek, hogy legalább nem 13-ikkával kezdődik az új év.

Nem tudod, Ubul, hányadika van ma?
— Másodika.
— Az lehetetlen, hiszen tegnap volt újév.

Ipoly meséli berlini útikalandjait:
— Gyerekek, valami egészen csodálatos, hogy Berlinben milyen óriási forgalom van. Amikor megérkeztem Berlinbe, az én vonatomból egyedüli tizenhatszoros vonat érkezett be a pályaudvarra. Mondhatom, hogy annyira meglepett a nagy tolongás, hogy azt sem tudtam, melyik vonatból kell kiszállnom.

Ubul és Huba tilnek a vasúti kupéban. Azt mondja az egyik:
— Olyan unalmas vagy, Huba, hogy nem bírom nézni az arcodat. Cseréljünk helyet, kérlek.

— Hová mégy?
— A koplalóművészhez.
— Minek?
— Tanácsot kérsz.
Papp Jancsi:
— Hová mégy?
— A koplalóművészhez, tanácsot adni.

Ubul újságolja:
— 500 pengőt nyertem a klubban, kártyán.
— Kikkel játszottál, kérlek?
— Hármában ment a parti. Az egyik Arisztid volt, a másik Tihamér, a harmadik pedig... no nézd csak, a harmadikra nem is emlékszem!

— Kéchelek, Geiza, miért veszel te két példányt ebből a lepből?
— Tudod, kéchelek, ma nem megyek se-hová és sokat akarok olvasni.

Zuárd a nagy eső miatt Ubulnál marad éjszakára. Már le akarnak feküdni, amikor Zuárd hirtelen a fejéhez kap:
Kérlek, haza kell rohannom.
— De miért?
— A hálóspakmért.

Kzenfelül a tervezet szerint újra bevezetnék a trafikokban az olcsó villamosjegy árusítást.

ami szintén legalább 1-2 filléres mérséklést jelent. A tervezet szerint ezzel megcsappanna az ingyen utazások száma és egyszerűbb, valamint gyorsabb volna a jegykezelés. nem is szólva, hogy a kezelőszemélyzet száma is csökkenthető lenne ezáltal. Ennek kapcsán megemlíteni a gyermekjegy is.

Városházi körökben egyébként meglepetéssel fogadták a kereskedelemügyi miniszter úr leiratát a Beszár forgalmának újabb szabályozása tárgyában, különösen azért, mert a leiratot Darányi Ferenc miniszteri tanácsos írta alá, aki egyébként a Beszár kormánybiztosa is, és mint ilyen, közvetlen tapasztalatokból tudja, hogy a takarékosági rendszert bevezetése óta a Beszár számára lehetetlen a kocsi-kilométerek növelése.

B. U. É. K.
KLEIN SIMON
hirdetőirodája
V., Vilmos császár-út 76. sz.
Telefon: 215-79

Az összeférhetlenségi, állás-hozzájárulási és esetleg az uzsora-törvény kerül a január 14-én összeülő képviselőház elé

A kormány szombaton a késő esti órákig gazdasági minisztertanácsot tartott, amelyen résztvett Walkó Lajos külügyminiszter is. Előzetesen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a délelőtti folyamán tanácskozott Zsitvay Tibor igazságügyminiszterrel és Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterrel a január 14-én összeülő parlament munkarendjéről.

Egyelőre még nem alakult ki teljesen a karácsonyi vakáció után összeülő képviselőház munkarendje, politikai körökben azonban úgy tudják, hogy

a kormány elsősorban az összeférhetlenségi és az állás-hozzájárulási törvényt és esetleg az uzsorátörvényt terjeszti a Ház elé.

Ezeknek a törvényjavaslatoknak a benyújtásával a kormány programjának második részét kezd megvalósítani, a szigorú takarékosági rendszabályok után a közéleti tisztaság érdekében már rég sürgetett intézkedéseket terjeszti a törvényhozás elé.

Két háztartásbéli leány öngyilkossága. Tar utca 8. számú házban Szabják Magda 23 éves, háztartásbéli leány mérget ivott. A mentők életveszélyes állapotban a Rókus-kórházba szállították. — Vig Zsuzsi 21 éves cseléd-leány Er-utca 2. szám alatti szolgálati helyén lúgkoldatot ivott. Súlyos sérüléseivel a mentők a Rókus-kórházba vitték.

Üzletfeleinek boldog új évet kívánunk
Ünös főnök hirdetőirodája
Budapest, Terezykört 35.

Egy kiszabadult feyenc agyonlőtte egy szerbiai város polgármesterét

Belgrádból jelentik: Megdöbbentő gyilkosság történt vasárnap az szerbiai Branina városában, ahol egy kiszabadult feyenc több revolverlövessel megölte a város polgármesterét.

Markovics Domján braninai lakos nemrég szabadult ki a motrovicai feyházból, ahol betörései miatt kiszabott büntetését töltötte ki. Hazaérkezése után Dacsics Domján braninai polgármester magához hívatta a kiszabadult feyencet és szemrehányást

tett neki, hogy büncselekményével szégyent hozott a városra. Markovics Domján hevesen tiltakozott a polgármester felelősségrevonása ellen, amiből szóváltás keletkezett és ennek hevében a volt feyenc revolvert rántott és többször rálőtt a polgármesterre, aki a helyszínen meghalt.

A gyilkos ezután a hegyekbe menekült és a rendőrség még nem tudta ártalmatlanná tenni.

Valóságos levéltengerrel bonyolítjuk le akciónkat

Önmagára vessen az, aki a karácsonya alatt egyedül ül, házastárs nélkül, terveinek megvalósítása nélkül, barátoktól, segítő társaktól elhagyottan.

A Magyar Hétfő kiszélesítési akcióját és mindenkinél lehetővé teszi, hogy ügyét elintézte, az álláskeresését lebonolyítsa, nősüljön vagy férjhez menjen. Ötleitek valósulnak meg, társulások történnek s mindez

INGYEN!

Olvasóink egy fillért nem fizetnek, semmi-féle összeget nem fogadunk el s mindezt tesszük azért, amiért Ön lapunkat hűségesen olvassa, csupán a rovat végén lévő szelvényt kérjük kitölteni s 32 fillér bélyeg beküldését kérjük költségeinkre beküldeni.

Akik válaszolnak valamely közleményre, ne jelölés levelet írjanak, hanem a szelvényt szintén töltsék ki, mellékeljék a 32 fillér bélyegköltségét s mi levélileg bonyolítjuk le ügyét. Bárki vegye igénybe az akció, levélborítékjára feltétlenül sziveskedjen ráírni: „KÖZVETÍTÉS”. Állástnyújtók természetesen még a 32 fillért sem fizetik. Ha ezt nem írják le, levélük csak egy héttel később tudjuk elintézni. Figyelem: az elhelyezkedési helyeket nem hirdetjük, azokra a jelentkezőket nyomban beosztjuk!

Véleményünk szerint nincs ember, akinek ne volna szüksége követség-re! Bármilyen társadalmi állású is legyen, ügyében a legvalószínűbb az elintézés az akciónhoz érkezett levéltenger által. Az emberek ezreivel dolgozunk! Ne higgye, hogy csak hirdetésekkel működünk! Nagy követségosztályunkban nyomban párosíthatjuk a leveleket, az ügyeket, a címeket. Biztos, gyors, lelkiismeretes lebonolyítás! Még ma, nyomban járja ki kívánságát, ötletét, terveit, vágyait!

Állást, elhelyezkedést keresnek.

3111. Képesített közművesmester, 45 éves, bármely irodai munkát ismer. 3112. Kertész, 23 éves, nőtlen, szakmájában állást keres. 3113. Gyorsíró-tanár, többszörösen kitüntetett, bármilyen tanítási állást elvállal. Továbbá keres olyan club vagy egyesület címét, ahol havi ötpengős tandíj mellett a tagokat taníthatna. 3114. Faszobrász, 26 éves, szakmájában, rokonszakmájában, esetleg cím- és plakátfestő, rajzolóként elismert. 3115. Nyomdász, gépészmester, 20 éves, bármilyen üzletbe, esetleg vidékre is elmene. Esetleg beházasodna. 3116. Lakatossegéd, 29 éves, bármilyen szakmában elhelyezkedne. 3117. Úgyvívő, 38 éves, bármilyen állást elvállal. 3118. Drogulátszegéd, 22 éves, szakmájában, esetleg soffronok is elismert.

Házasságot kötnek:

1000. Keresek olyan 40 év körüli, esetleg idősebb agglégény, özvegy, vagy elvált férfit, aki hajlandó huzomat feleségül venni, s a legrovidebb idő alatt újból tőle elválni. Magyar állampolgárság, büntetlen előélet kívánatos. Sikeres lebonolyítás esetén megfelelő díjazást biztosítok. Ajánlatokat pontos eltelirással „Diskrét 1000” jellegére a kiadóhivatamba kérek.

1137. Iró, nyugalmazott székesfővárosi tisztviselő, volt anyakönyvvizsgáló-helyettes. 40 éves, nőül venne olyan vidéki városban, vagy esetleg Pesten élő mélyérzésű tanítónőt, tanárnőt, vagy tisztviselőnőt, aki nyugdíjképes vagy nyugalmazott (24-35 évesig), akinek nem a férfi külalakja a fontosabb élethangsúly, hanem egy zárkózott jözanéletű művészember bensőséges lelki világa. 1138. Lakatos, 27 éves, hozzáillót keres. 1139. Tanító, 30 éves, feleségét keres. 1140. Fűszerkereskedő, 25 éves aki apjával él, megfelelő élettársat, jó üzlet- és gazdasági ismeretű keres, aki legfeljebb 23 éves. 1141. Tisztviselő, 24 éves, vidéki gazdasági szervezetre beházasodni. 1142. Karosszériafényező, 29 éves, olyan nő ismeretségi körében, aki állami állásához jutattja. 1143. Önálló, 37 éves, üzr váll. vidéki fodrásznő férjhezmenne szakmabeli intelligens emberhez. 1144. Munkás, 22 éves feleségét keres. 1145. Jömegejelenésű, 26 éves református vallású, esinos tisztviselő nőszíne kevés hozományval. 1146. Lakatos, 31 éves, hozományval vagy családi házzal vagy üzlettel rendelkező hölgyet keres. 1147. Állami gépjárári lakatos, 30 éves, r. kath. vall., feleségét keres. 1148. Lakatossegéd, 30 éves, megismerkedne olyan nővel, akinek 1000 pengője van, mellyel műhelyt alapíthatna. 1149. Kártyító, diszkrét és paplanosságú, 20 éves, nőtlen, evangélikus vall., olyan nő ismeretségi körében, aki fix állásához jutattja. 1150-1151. Két ház-tartásbéli 27 és 32 éves leány férjhezmenne, akár özvegy vagy elvált férjhez. Gyermek nem akadály. 1152. Géplakatos, 30 éves, olyan iparosnőt keres, aki 1000 pengő készpénzzel rendelkezik, hogy állásba jutattja. 1153. Szabómester, 36 éves, megfelelő élettársat keres. 1154. Fűrdőalkalmazott, 32 éves, hozzáilló férjet keres

Találmányiak, ötleteik, terveik végrehajtásához esetleg segítséget, társat keresnek

5976. Kléne szindarabom van kézen, ezek esetleges elhelyezése céljából társat keresek 5977. Nyugalmazott gazdasági tanácsos, különleges te-lepítési akcióhoz magánostól 2000-2500 pengős társat keres, 150-200.000 pengő kereset várható. 5978. Gépész, 24 éves, turbina, autók és villamosmotor előállításához társat keres. Találmányommal 40-45%-os üzemenyagot téríték meg 5979. Volt hadi-tengerész, távirás, bármilyen titkos levele-vezetésre, híradásra — távirón is — alkalmas.

A magyar nyelven kívül esetleg más nyelven is használható, értékesítője 38 éves iparos. 5947. Kiállító festőművész elismerélt képeit ruházati cikkekként, élelmiszert. Portrét házál, vidéken is, megfest.

Levelezni óhajtanak:

4062. Czetvezető, 28 éves, levelezni óhaj. 4063. Gyümölcskereskedő, 21 éves, szép leánnyal ismeretséget kötne. 4064. Kereskedelmista, 18 éves. 4065. Banktisztviselő, 32 éves. 4066. Fővárosi alkalmazott, 31 éves, keresi Korompai Anna költőnő címét levelezés céljából. 4067. Külföldet járt, 26 éves fiatalember, komoly gondolkodású műveltt őrleány ismeretséget keresi. 4068. és 4069. Két testvér őrleány, kizárólag őrleány, esetleg őrleány címét kéri, szellemes eszmésere folytatása céljából.

Név: . . . . .
Cím: . . . . .
Életkora: . . . . .
Foglalkozása: . . . . .
Milyen ügyben kíván közvetítést?
(A megfelelő szót kérjük aláhúzni):
Elhelyezkedés, ötletek, tervek, levelezés, házasság.
Teljesen tiszta, pontos írást kérünk
Melléklendő 32 fillér bélyeg, s eszelvény a Magyar Hétfő kiadóhivatá-lába: VI. ker., Rózsa-utca 111. küldendő be.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 fillér * Kezdőzó és vastagabb betűből szedve 12 fillér * Legkisebb hirdetés ára 60 fillér * Apróhirdetéseket felvesz a kiadóhivatal: Rózsa utca 111. szám, valamint minden hirdetőiroda. — Hirdetési díjakat postabélyegekből is be lehet küldeni.

KÜLFÖLDI megbízásból mindenféle férfi- és női ruhamegkért, fehérneműkért, cipőkért házhoz jövök. Springer, Széchenyi Antal-tér hat.

INGYEN KÖZVETÍTŐ házvezetőnőt, házikasszonyt, szakácsnőt, főzőnőt, szobalányt, nevelőnőt, cukrászait, virágáruházi, dohányüzemi alkalmazottakat. „Női Alkalmazottak Szövetsége” József-utca 61. Telefon: 432-31. Munkakeresők jelentkezése 9-1-ig, 3-6-ig.

JELENTKEZZENEK: házvezetőnők, nevelőnők, szobalányok, házikasszonyok, szakácsnők, főzőnők, komornák, gyermekgondozónők, ina-házaspárok, dohánykiskereskedők, cukrászok és virágáruházi alkalmazottak. Női Alkalmazottak Országos Gazdasági Szövetségében, Budapest, VIII., József-utca 61., f. Délelőtt 9-1-ig, délután 3-6-ig.

HÁZASSÁGOKAT jobb izraelita körökben előnyösen közvetítek. Válaszbélyeges leveleket e lap kiadó-jába „Diskrét” jellegre kérem.

ERZSÉBET-KÖRÜT 9., II. 6 (New-York palota) kiadó két nagy utcai szoba telefonnal, irodának, rendelőknek, vagy egyéb nappali használatra, január 13-étől.

ÜRNÖK legmegbízhatóbb háztartási alkalmazottakat díjmentesen felvehetnek. Arnstein-rodában, Klauzál-tér 3. Telefon: 426-80.

Nagyműveltségű, önálló foglalkozású fiatal-ember későbbi házasság reményében megis-kedne anyagilag független őrleánnyal. Jelleg: „Csak szimpátia esetén” a kiadóba.

Segédházfelügyelők! bérházi munkások. Fel-mondás, százelképzés, szemétpénz, privát-munkák ingyenes végeztetésre ügyekben, forduljanak saját érdekképviseletünkhoz: Déry-ú. 3. Novák titkárhoz, Segédházfelügyelők Egyesületébe.

Olcsón eladó
Gubics-féle 600-as szalag-fűrészállvány,
MELEGH FERENC,
Jászárokszállás, Rákóczi-út 24. szám.

Megjelenik minden hétfőn hajnalban. — Elő-fizetési ár: 2.60 pengő félévre, 5 pengő 1 évre.
A kiadásért felel:
Dr. BALINT MÓZES